

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton ammattilehti • 99. vuosikerta 10.3.2023

3 | 23

Tes-sopu
kolmella alalla
– katso miten
palkkasi nousee
s. 6

Yle pidensi
perhevapaita,
muut eivät
s. 34

Näin MTV
grillaa
puheenjohtajat
s. 12

Missä asuvat Suomen
journalistit? Otto Ponto
muutti kauas kollegoista. **14**

KUVA: MEERI UTTI

Otavamedia vaikenee Hymyn päätoimittajan törkytoimista.

s.23

"Toimittajien tehtäväksi jää keskeyttää poliitikon unelmahöttö."

Susanna Kuparinen

s.9

Maria Pettersson • maria.pettersson@journalistiliitto.fi

Media mokasi suhteen digijätteihin – pelastaako EU?

Mitä suurempaa valtaa joku käyttää, sitä ärhäkämpi häntä valvovan vahtikoiran tulee olla. Digijätit kuten Google, Meta, Tiktok ja Twitter käyttävät massiivista valtaa, mutta niiden valvominen on lähes mahdotonta.

Melkein kaikki suomalaiset käyttävät yhtiöiden palveluja. Emme silti tiedä, millaista valtaa ne käyttävät. Emme tiedä, kuka ihminen tai millainen tekoäly tekee päätökset, millä periaatteilla ja mihin perustuen. Meillä ei ole keinoja pakottaa digijättejä kertomaan melkein mitään. Niiden edustajat eivät juurikaan anna haastatteluja, ja jos antavat, väitteitä on lähes mahdoton tarkistaa.

Digijätit käyttävät yhteiskunnallista valtaa samaan tapaan kuin vaikkapa poliitikot, mutta toimivat yritysmaailmaa koskevien lakien mukaan. Lait suojelevat yksityisiä yrityksiä ja niiden liiketoimia. Siksi digijättien pitää avata tekemisiään paljon vähemmän kuin julkisten toimijoiden, vaikka niillä on enemmän valtaa.

Tästä syystä yksi suurimmista 2000-luvun valtakeskittymistä pysyy läpinäkymättömänä.

ME MEDIABISNEKSESSÄ OLEMME ajaneet itsemme nurkkaan. Suomalaista mediaa ei uhkaa eniten mikään poliittinen puolue, sota tai pandemia. Suurin uhka on se, että digijätit vievät rahan, joka ennen meni mediaan.

Samaan aikaan journalistit tuottavat ja mediatilat jakavat ilmaiseksi sisältöä digijäteille. Somealustat ovat riippuvaisia sisälöntuottajista. Jakamalla juttujaan somessa tiedotusväline tuottaa ilmaista sisältöä kilpailijalleen, joka uhkaa sen koko olemassaoloa.

Me kuitenkin tarvitsemme digijättejä juttujemme levittämiseen. Kun Google muuttaa algoritmiaan edes hiukan, se näkyy heti suomalaisten tiedotusvälineiden lukijavirran muutoksena.

Pahimmassa tapauksessa muutomme digijättien juoksupojiksi. Hakukoneoptimoimme juttuja ja yritämme tuottaa sisältöä, joka kaik-

KUVA: FRIDA LÖNNROOS

"Pahimmassa tapauksessa muutamme digijättien juoksupojiksi."

kein eniten miellyttäisi suurta digijättiä ja sen toimintalogiikkaa ja lähtisi siksi leviämään.

EU:SSA DIGIJÄTIT NÄHDÄÄN uhkana.

"Facebookia vastaan on toimittava nopeasti", EU:n kilpailukomissaari **Margrethe Vestager** sanoi Ylellä 2021.

EU:n haluaa kasvattaa teknologiayhtiöiden vastuuta. Suunnitelmiin kuuluu esimerkiksi ehdotus uhkasakoista, joita voitaisiin määrätä, mikäli niin sanotussa portinvartijan roolissa oleva yhtiö ei noudata sille asetettuja velvoitteita.

Komissio on tosin antanut esimerkiksi Googlelle useampaan kertaan miljardien sakkosia markkina-aseman väärinkäytöstä, mutta yhtiön markkinaosuus on verkkohauissa pysynyt suunnilleen samana, yli 90 prosentissa.

Emme reagoineet silloin, kun digijätit valloittivat markkinat. Jos niitä halutaan suitisia, se on tehtävä jälkikäteen. Viime vuonna hyväksytty EU:n digipalvelusäädös yrittää korjailla tilannetta. Tarkoitus on esimerkiksi

kieltää kohdennettu mainonta, joka perustuu henkilökohtaiseen dataan kuten etniseen taustaan tai terveystietoihin.

Yksi Journalistiliiton tavoitteista tulevalle hallituskaudelle on, että Suomi toimii EU:ssa niin, että digijätit kantavat vastuunsa alustoiltaan leviävistä uhkauksista. EU:ssa yritetäänkin säilyttää digijäteille lisää vastuuta laittoman sisällön rajoittamisesta.

Digijättien pitäisi siis itse valvoa itseään. Se on tietenkin pukin panemista kaalimaan varjiksi, sillä laitton sisältö, vihapuhe ja disinformaatio tuovat rahaa. Moderointi maksaa, ja yhtiöt ryhtyvät siihen vain jos moderoimattomuus tulee kalliimmaksi.

Journalistien ja viranomaisten pitäisi saada keinoja vahtia digijättejä. Ne eivät ole samassa asemassa kuin satunnainen pk-yritys. Massiivisen kokonsa ja vallankäyttönsä takia niiltä tulisi vaatia muita yrityksiä enemmän läpinäkyvyyttä. Nyt me emme valvo niitä, vaan autamme niitä kasvamaan. ●

Kannen/Takakannen kuva: Otto Ponto

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti 99. vuosikerta
10.3.2023

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA /
ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Maria Pettersson 045 6757 401

TOIMITUSSIHTEERI /
REDAKTIONSSSEKRETERARE
Marja Honkonen 050 379 9108
Manu Marttinen (työvapaalla)

TOIMITTAJAT / REPORTRÄR
Nina Erho (työvapaalla)
Manu Haapalainen 050 501 0716
Aune Waronen 040 564 1090
(9.1.–31.3.2023)

ULKOASU / LAYOUT
Heli Saarela 050 470 0016

SÄHKÖPOSTIT
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
förnamn.släktnamn@journalistiliitto.fi

VERKKOLEHTI
www.journalisti.fi

TILAUKSET / BESTÄLLNINGAR
Jaicom Oy 03 4246 5383
journalisti@atex.com

PAINO / TRYCKERI
Botnia Print, Kokkola
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA / UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
09 612 2330
PL 252, 00531 Helsinki

SEURAAVA JOURNALISTI 4/2023
ILMESTYY 14.4., AINEISTO 29.3.

ILMOITUSMYynti:
www.journalisti.fi > ilmoittajille
044 755 5002

VASTUULLISTA
JOURNALISMIA

KUVA: ELLA KIVINIEMI

Kaisa Hahto kirjoittaa
synkistä aiheista ilman
synkkää sävyä.

s.38

Riina Nevalainen
on ensimmäinen
nainen
Kauppalehden
vastaavana
päätoimittajana.
s.33

Toimittajat aloittavat juttunsa tylsästi, kirjoittaa toimittaja Valtteri Parikka

Valtteri Parikka, teksti ● Aapo Huhta, kuva

VALTTERI PARIKKA

- 28-vuotias toimittaja. Kotoisin Lahdesta, asuu Helsingissä.
- Filosofian maisteri Jyväskylän yliopistosta 2021.
- Teki journalistiikan kandinsa 2019 *Kuukausiliitteen* pitkien juttujen aloituksista ja gradunsa "jutun imusta" eli siitä, miten lukijan saisi lukemaan jutun alusta loppuun.
- Työskennellyt *Helsingin Sanomissa* kevästä 2017 muun muassa kaupunki- ja featuretoimittajana sekä yliopistokirjeenvaihtajana. Nyt paikallistoimituksen uutistuottaja.
- Harrastaa tennistä ja hyvän ruoan syömistä.

Sauli Niinistö konttaa lattialla ja röhkii kuin sika.

Tämän jutun aloituslause on peräisin kandidaatintutkielmasta, jonka tein yhdessä ystäväni Onni Niemen kanssa vuonna 2019. Tutkimme tuolloin pitkien juttujen leipätekstien aloituksia.

Kandityötä varten haastattelimme *Helsingin Sanomien Kuukausiliitteen* päällikköä Lauri Malkavaaraa. Kun kysimme Malkavaaralta, millainen aloitus lehtijutulle olisi paras mahdollinen, hän keksi esimerkin tasavallan presidentistä.

Malkavaara perusteli, että parhaat aloitukset sisältävät usein paradoksaalisen asetelman.

Konttaava presidentti olisi jutun aloituksena ristiriitaisen kiinnostava. Se olisi fantastinen startti jutulle, joka käsittelisi esimerkiksi lastenhoitoa. Jutun avauskohtaus veisi suoraan asiaan ja näyttäisi konkreettisesti, miten leikkihetket Mäntyniemessä sujuvat.

JUTTUJEN ALOITTAMINEN ON vaikeaa. Se johtuu muun muassa siitä, että journalismia joudutaan tekemään totuuden ehdoilla ja usein vieläpä kauheassa kiireessä.

Siksi juttujen alkuihin lipsahtelee toisinaan tylsiä rakenteita. Joskus jopa sorrutaan virheistä pahimpaan: juttu alkaa vanhojen juttujen kertaamisella, ja vasta sitten mennään asiaan.

Toinen toimittajien helmasynti on luottaa muutamaa automaattikliseeseen. *Sen piti olla aivan tavallinen päivä. Paikassa X käy kuhina.*

Myös puuduttavan verkkaisiin luontokuvauksiin törmää liian usein: *Puut huojuvat tuulessa, ja aurinko paistaa kirkkaalta taivaalta. Västäräkki visertelee iloisesti...*

Tällaiset aloitukset sattuvat sieluuni, sillä alku on tekstin tärkein kohta. Alku on kohta, jossa lukija päättää, aikooko hän keskittyä juttuun.

Tekstin alun tärkeydestä on journalismin tutkimuksessa vahva yhteisymmärrys ja pitkä historia. Aloituksen merkityksestä puhui jo Aristoteles *Runousopissaan*.

Digitalisoituneessa maailmassa tekstin aloituksen merkitys on korostunut entisestään.

Internetissä sisältöjen pudotuspeli on karua. Kaikki, mikä ei nappaa lukijaa tai katsojaa mukaansa, on vaarassa lentää sivuun. Tiktok-ammattilaiset ovat ymmärtäneet ärsyttävän hyvin sen, että huomio on napattava heti, jos katsoja vilkaiseekin videota kohti.

Journalismin olisi syytä pysyä kisassa mukana.

MITEN HYVÄ ALOITUS sitten kirjoitetaan?

Journalismin tutkimuksessa toistuu tyypillisesti yksi tietty ajatus tehokkaasta aloittamisesta: hyvä aloitus menee suoraan asiaan, mutta ei paljasta kaikkea kerralla.

Olennaista on myös tunnistaa tekstilaji. Uutiset alkavat uutiskärjellä, mutta featuretekstien aloittaminen on vaikeampaa. Ne vaativat jonkinlaisen oivalluksen.

Hyvän ohjenuorana featuren aloittamisessa voi pitää ajatusta siitä, että lukijalla on aina jokin ennako-oletus, kun hän alkaa lukea juttua. Sillä ei välttämättä kannata aloittaa, vaan on parempi yllättää.

Tärkeää on myös se, ettei yritä liikaa. Hyvän aloituksen ymmärtää yhdellä lukukerralla. Jokainen ylimääräinen sana on riski pitkästytää lukija.

Mutta kaikkein tärkeintä jutun aloittamisessa on se, että kirjoittaja pysähtyy ajattelemaan. Hyvä alku vaatii tietoista pohdintaa.

Toimittaja Jouni K. Kemppainen kertoi tutkimushaastattelussamme, että hän saattaa käyttää jopa puolet pitkän jutun kirjoitusajasta aloituksen kehittelyyn.

OIKEASTAAN TEKEE MIELI sanoa, että mestariluokan aloituksiin voisi hakea oppia paljon parjatuista "klikkiotsikoista".

Lukijoita vetävä otsikko on usein erittäin harkittu, siinä ei ole turhia sanoja, eikä se todellakaan kerro kaikkea kerralla. Hyvä otsikko ei pelkää herättää tunteita tai jopa ärsyttää.

Hyvässä otsikossa on sisäänrakennettuna röyhkeyttä, jota lehtijuttujen aloituksetkin kaipaisivat. Otsikot suorastaan huutavat, että tämä juttu on niin hyvä, että olemme valmiita tekemään mitä tahansa, jotta sinä lukiisit sen.

Samaa voisivat huutaa aloituksetkin. Ehkä niitäkin kannattaisi testata niin kuin otsikoita testataan nyt. ●

MTV Uutisten ja MOT ry:n Jarno Miettinen on tyytyväinen MTV:n palkkaratkaisuun. "Neuvottelut olivat sopuisat."

MTV, Yle ja elokuva- ja tv-ala saivat uudet työehtosopimukset – "Eryityisesti kertaerä ilahduttaa työntekijöitä"

Manu Haapalainen, teksti • Liisa Huima, kuva

97%

Freelancerien enemmistö haluaa liiton neuvottelevan minimipalkkioista tai palkkioiden korotuksista. Näin kertoi 97 prosenttia vastaajista kyselyssä, jonka Journalistiliitto teki freelancer-jäsenilleen. 80 prosenttia halusi liiton neuvottelevan näiden lisäksi myös muista lisäkorvauksista. Vain kolme prosenttia toivoi liiton sopivan muusta kuin palkkioista. Kyselyyn vastasi 307 ihmistä.

Kansainvälinen journalistiliitto IFJ on päättänyt erottaa Venäjän journalistiliiton. Venäjän liitto on tukenut hyökkäyssotaa ja perustanut paikallisyhdistyksiä Venäjän valtaamille alueille Ukrainassa. Lue lisää: **Journalisti.fi**

Mitä nyt olen kollegojen ja jäsenistömme kanssa puhunut, niin tyytyväisiä he ovat olleet. Saimme hyvät palkan-
korotukset”, sanoo Media- ja ohjelmatyöntekijät MOT ry:n puheenjohtaja, MTV Uutisten toimittaja **Jarno Miettinen**.

”Korotukset ovat niin sanotusti yleisen linjan mukaiset. Erityisesti kesällä maksettava 500 euron kertaerä on ilahduttanut jäseniä, ja ovathan nuo prosenttikorotuksetkin suurimmat mitä ainakaan minä jaksan muistaa.”

Journalistiliitto ja palvelualojen työnantajat Palta hyväksyivät MTV:n sisällöntekijöiden työehtosopimuksen 20. helmikuuta. Se on voimassa helmikuun 2025 loppuun saakka ja koskee noin 160:tä MTV:n sisällöntekijää.

"Hurjan inflaation vuoksi palkkaratkaisu oli meille tärkein."

Jarno Miettinen, Media- ja ohjelmatyöntekijät MOT ry:n puheenjohtaja, MTV Uutisten toimittaja

Kesäkuussa maksettavan 500 euron kertaerän lisäksi palkkoja korotetaan heinäkuussa 3,5 prosenttia ja toukokuussa 2024 kaksi prosenttia. Tuolloin maksetaan myös 0,5 prosentin yritysکوhtainen erä.

MTV:n työntekijät saavat vähintään nyt sovitut korotukset. Yhtiön sisällä neuvotellaan kuitenkin palkoista vielä paikallisesti.

”Se tarkoittaa, että voimme yrittää neuvotella palkkaratkaisusta vielä paremman, mutta saamme ainakin tes-neuvotteluissa sovitut korotukset ja kertaerän”, Miettinen sanoo.

”Näistä paikallisista neuvotteluista en pysty vielä sanomaan sen enempää.”

MOT ry:n puheenjohtajana viime huhtikuussa aloittaneelle Miettiselle tes-kierros oli ensimmäinen.

”Osapuolet olivat välillä neuvotteluissa aika kaukana toisistaan, mutta ilmapii-
riltään ne olivat mielestäni sopuisat”, Miettinen sanoo.

MTV:n tes-neuvotteluissa oli kyse lähes puhtaasti palkoista. Ainoana niin sanotuna tekstikysymyksenä neuvottelu-
pöydässä oli perhevapaa. Siihen liittyen muutettiin vain sopimuksen sanamuotoja. Ei-synnyttävän vanhemman palkallista vanhempainvapaata ei siis lisätty nykyisestä kuudesta arkipäivästä.

”Siltä osin tulos ei ole hyvä”, Miettinen sanoo.

”On vaikea uskoa, että palkallisen vanhempainvapaan lisääminen maksaisi MTV Oy:lle mahdottomasti. Päätimme kuitenkin varhaisessa vaiheessa, ettemme tee tästä tällä kertaa työtaistelukysymystä. Hurjan inflaation vuoksi palkkaratkaisu oli meille tärkein.”

Nyt sovitut korotukset eivät yksinään riitä kattamaan inflaatiosta johtuvaa ostovoiman heikentymistä.

HELMI-MAALISKUUN VAIHTEESSA valmistuivat myös elokuva- ja tv-tuotantojen ja Ylen ohjelmatyöntekijöiden tessit sekä Ylelle työskentelevien freelancereiden niin sanottu Yhtyneet-sopimus.

Kuten MTV:n sopimus, myös nämä kolme sopimusta ovat kaksivuotisia ja yleisen linjan mukaisia. Se tarkoittaa, että ne noudattelevat useimpien suomalaisten työehtosopimusten tavoin ventialoilla solmittuja sopimuksia. Sopimukset ovat voimassa vuoden 2025 alkupuolelle saakka.

Yleläisille maksetaan tänä vuonna 520 euron kertaerä sekä 3,5 prosentin yleiskorotus. Ensi vuoden yleiskorotus on yleläisillä 2,2 prosentin suuruisen. Lisäksi ensi vuonna maksetaan 0,3 prosentin yritysکوhtainen erä.

Merkittävä parannus Ylen edelliseen tessiin on vanhempainvapaan tasa-arvoistuminen. Ei-synnyttävä vanhempi saa nyt 32 palkallista vapaapäivää entisen 18 sijaan.

Perhevapaat koskevat uuden tessin mukaan myös Ylen säännöllisiä freelancereita. Myös heidän palkkansa nouse-

vat tämän ja ensi vuoden korotuksilla yhteensä kuusi prosenttia.

Elokuva- ja tv-tuotannoissa palkat nousevat yhteensä 6 prosentin sekä kolmen 166 euron tai yhden prosentin suuruisen kertaerän verran.

Journalistiliiton tes-neuvotteluista kesken ovat neuvottelut Mediarinki Oy:n työehtosopimuksesta. Mediarinki on televisio- ja tapahtumatuotantoihin erikoistunut henkilöstövuokrausyritys, jonka kanssa Journalistiliitolla on oma tessinsä.

Lehdistön tes-neuvottelut alkavat maaliskuun 27. päivä. Myös av-kääntäjien, kustannustoimittajien ja Sanoman radioiden työehtosopimuksista neuvotellaan vielä kevään kuluessa. ●

Lue lisää media-alan perhevapaista s. 34

Tesseihin isot palkankorotukset

Työehtosopimus	Palkankorotus yhteensä 2023–24	Kertaerä
MTV	6 %	500€
Yle	6 %	520€
Ylen yhtyneet	6 %	1% v. 2023
Elokuva- ja tv-tuotannot	6 %	3x166€ / 1 % v. 2023

"Nostan hattua toimeksiantajalleni ja samalla toivon, että arvostavasta suhtautumisesta freetyöhön tulisi valtavirtaa."

Freelancetoimittaja Maria Paldanius Lapin yliopiston päätöksestä nostaa lehensä avustajapalkkioita.

Lue lisää: [Journalisti.fi](#)

Media-alan ammattilaisten ja yleisön edustajien työryhmä aloittaa *Journalistin ohjeiden* uudistustyön. Käsittelyssä on muun muassa se, pitäisikö journalistien noudattaa ohjeita myös omilla some-tileillään. Lue lisää: [Journalisti.fi](#)

Liiton ratkomien oikeustapausten määrä kasvoi

Marja Honkonen, teksti ● Heli Saarela, grafiikka

Suurin osa työriidoista ratkeaa sopimalla, kertoo edunvalvontajohtaja Petri Savolainen.

Journalistiliitto riitautti viime vuonna 27 muun muassa irtisanomisiin, palkkoihin ja palkkioihin liittyvää kiistaa. Se on kuusi tapautta enemmän kuin vuonna 2021.

Riitautusten määrä kasvoi ensi kerran viiteen vuoteen. Journalistiliiton edunvalvontajohtaja **Petri Savolainen** arvioi, että syynä on liiton kasvanut ja monipuolistunut jäsenkunta. Elokuva- ja tv-alalla työskentelevien jäsenten määrä kasvoi merkittävästi, kun alan yhdistys SET liittyi Journalistiliittoon.

”Aikaisempaan useampi riitatapaus liittyi nimenomaan tuotantoyhtiöihin”, Savolainen kertoo.

Tuotantoyhtiöiden ylliedustusta työriidoissa selittävät osaltaan alan lyhyet, projektimuotoiset työsuhteet: Perinteinen, pieni lehtitalo saattaa vuoden aikana palkata vain uuden kesätyöntekijän, tuotantoyhtiö taas useita ihmisiä vaihtuviin tuotantoihin. Paikkoja kiistoille on siis yksinkertaisesti enemmän, Savolainen arvioi.

VUONNA 2022 RIITAUTETUISTA tapauksista kymmenen liittyi irtisanomisiin ja kuusi palkkoihin ja palkkioihin. Eniten kasvoivat ”muista syistä” tehdyt riitautukset.

”Riitojen moninaisuus on kasvanut”, Savolainen sanoo.

27 tapauksen joukossa osapuolena oli useammin kuin kerran kolme työnantajaa: MTV, Solar Republic ja Suora Broadcast. Asianajajan hoitoon tapauksista siirtyi yhdeksän.

Riitauttamisella tarkoitetaan tilannetta, jossa työhön liittyvää erimielisyyttä ei ratkota enää vain luottamushenkilön tai liiton asiantuntijoiden neuvoin, vaan aletaan valmistella sen viemistä oikeuteen. Riitautukseen liittyvät yleensä

Journalistiliiton riitauttamat tapaukset 2021–2022

	2022	2021
Tuotannollis- taloudellinen irtisanominen	6	8
Henkilö- perusteinen irtisanominen	4	3
Kiistat freepalkkioista	2	0
Palkkakiistat	4	5
Muut	11	5
Yhteensä	27	21

Lähde: Suomen Journalistiliitto

myös selvät rahalliset vaatimukset.

Silti iso osa riitautuksista ratkeaa sopimalla, Savolainen kertoo.

Ratkaisu saatiin viime vuoden aikana 13 oikeustapaukseen, joista osa oli vireillä jo aiemmin. Niistä 10 sovittiin, mikä on aiempaa enemmän. Yhden tapauksen liiton jäsen voitti osin, kahdessa tapauksessa jäsen taas halusi luopua. ●

UUSI TEKIJÄNOIKEUSLAKI HYVÄKSYTTIIN VIHDOIN

Uusi tekijänoikeuslaki vahvistaa tekijöiden asemaa. Eduskunta hyväksyi 2. maaliskuuta tekijänoikeuslain, joka takaa tekijöille oikeuden ”asianmukaiseen” ja ”oikeasuhtaiseen” korvaukseen.

Lisäksi lakiin kirjattiin uusi, lehtikustantaja koskeva lähioikeus. Se rajaa esimerkiksi media- ja uutiskoostepalveluiden mahdollisuuksia käyttää muiden tekemiä uutisia ilmaiseksi. Jos lehtikustantajalle syntyy uuden lähioikeuden myötä tuloja, esimerkiksi toimittajalla tai kuvaajalla on oikeus osuuteen niistä.

Uuden lähioikeuden piirissä ovat lain mukaan muun muassa otsikot niiden pituudesta riippumatta. Uutisen voi kuitenkin edelleen jakaa eteenpäin linkittämällä.

Sosiaalisen median yhtiöitä uusi laki velvoittaa hankkimaan luvat käyttää toisten tekemiä sisältöjä, joita käyttäjät jakavat palveluissa toisilleen. Lakiin sisältyy lisäksi parodiapoikeus, joka mahdollistaa julkistetun teoksen käytön esimerkiksi meemien tekemisessä.

Tekijänoikeuslaki uudistettiin, koska Euroopan unioni hyväksyi uuden tekijänoikeusdirektiivin vuonna 2019. Kansallista lainsäädäntöä olisi pitänyt siksi muuttaa jo viime vuonna.

Marja Honkonen

JOURNALISMIN TEKIJÖILLE 7 MILJOONAA EUROAA

Valtio jakaa tänä vuonna 7 miljoonaa euroa mediatukea, joka on suunnattu uutisjulkaisuille. Asia varmistui keskiviikkona 1. maaliskuuta, kun eduskunta hyväksyi lisätalousarvion.

Tuki on kertaluontoinen, ja sitä on kaavailtu jaettavaksi toimituksellista työtä tekevien palkkoihin ja palkkioihin.

Mediatuen varmistuminen on Journalistiliiton puheenjohtajan **Hanne Ahon** mukaan positiivinen asia, vaikka summa on vaatimaton.

Journalistiliitto haluaisi, että Suomi tukisi kotimaista mediaa kuten muut Pohjoismaat. Niiden maksamat mediatuet ovat kymmeniä miljoonia euroa vuodessa.

”Tulkitsen tätä silti mielelläni niin, että tämä on askel kohti oikeaan suuntaan”, Aho sanoo.

Marja Honkonen

Lue lisää: [Journalisti.fi](https://journalisti.fi)

SAITKO POTKUT? KERRO KOKEMUKSESI JOURNALISTILLE!

Hoidettiin yritysessäsi irtisanominen erityisen huonosti tai mahdollisimman hyvin?

Irtisanotuksi tuleminen on raskas kokemus. Potkut voi kuitenkin hoitaa joko tyyliä tai inhimillisemmin.

Journalistissa 4/2023 julkaistaan juttu hyvistä ja huonoista potkuista. Onko sinulla kokemusta jommistakummista? Kerro tarinasi lyhyesti Journalistille!

Lähetä kokemuksesi *Journalistin* toimittaja **Manu**

Haapalaiselle osoitteeseen manu.haapalainen@journalistiliitto.fi. Kokemukset käsitellään luottamuksella ja niitä voidaan sopia käytettävän joko kirjoittajan nimellä tai nimettömänä.

Manu Haapalainen

Toimittajien on murskattava luvut, jos poliitikot eivät siihen suostu

Suomen kansa kokoontuu jälleen tv:n ääreen seuraamaan, kuinka entiset ja tulevat ministerit repivät vaalipaneeleissa toisensa kappaleiksi parhaaseen katseluaikaan.

Toimittajien tehtäväksi jää keskeyttää politiikon raivoama unelmahöttö, jotta vieruskaverikin pääsee välillä huutamaan.

Se ei kuitenkaan riitä. Eikä riitä sekään, että toimittaja kysyy poliitikoilta kysymyksiä ja raportoi vastaukset. Eritoten vaalien alla journalistien pitää ryhtyä lapiohommiin.

KUTEN KAIKISSA 2000-LUVUN vaaleissa, medialle tärkein aihe on tälläkin kertaa talous ja leikkaaminen. Kuinka paljon puolueesi aikoo leikata?

Voimme onnitella itseämme. Olemme viimeisiä Euroopan valtioita, joissa media pitää hyvänä ideana hyökätä ilmastokatastrofia ja kasvavaa eriarvoisuutta vastaan leikkaamalla. Hyvä me, olemme erityisiä!

Poliitikot vastaavat kuuliaisesti median kysymyksiin ja kertovat, paljonko ensi kaudella leikkaavat. Me journalistit emme kuitenkaan ole erityisen hyviä purkamaan poliitikoilta saamiamme vastauksia. He kertovat leikkaussummat, mutta mitä me kerromme yleisölle?

Kansalaisen näkökulmasta leikkaustalkoot näyttäytyvät mediassa aaltoilevina graafikäpyröinä sekä numeroina erilaisissa sarakkeissa. Raportoimme leikkauslistoista, joissa vilisee kuusinumeroisia lukuja. Kansalaista luvut eivät kosketa.

Helsingin Sanomien politiikan toimittaja **Teemu Muhonen** kannusti poliitikkoja kohteliaasti jo viime vuoden puolella kaivamaan vähitellen vaaliohjelmistaan konkretiaa.

Mitä tarkoittaa demareiden epämääräinen muina sopeutuksista? Kenen verotus kiristyy? Kokoomus on luvannut olla kajoamatta sosiaali- ja terveyssektoriin tai koulutukseen. Jotenkin puolue aikoo leikata miljardeja ilman, että niihin kosketaan, ja samalla keventää verotusta.

"Olisi suotavaa kertoa äänestäjille edes suunta-antavasti kohteista", Muhonen toivoo jutussaan.

Sopeutukset ja leikkaukset eivät ole nappikauppaa. Valtion budjetissa mittari ei edes värähdä alle sadalla miljoonalla.

Ikävä kyllä konkretiasta ollaan edelleen kaukana, kun vaaleihin on enää alle kuukausi.

JOURNALISTIT ON SIIS ryhdyttävä töihin. Hyvä alku on se, että otamme puolueiden vaaliohjelmat ja varjobudjetit tosissaan. Miltä Suomi ihan oikeasti näyttää, jos ne toteutuvat?

Median on avattava, mitä kuusinumeroiset luvut tekevät äänestäjän elämälle. Mitä leikkaukset ja sopeutukset tarkoittavat arjessa? Millaisessa Suomessa elämme, kun käppyrät muuttuvat laeiksi ja toimenpideohjelmiksi?

Jos poliitikko ei suostu antamaan leikkauskohteita, on journalistin velvollisuus konkretisoida äänestäjälle leikkausten ja sopeutusten mittakaava ja näyttää, millainen tulevaisuuden Suomi puolueiden ohjelmista aukeaa.

Toimittaja voisi vaikka laskea, voiko maahanmuuttoa rajaamalla oikeasti kustantaa "etnisille suomalaisille" paremmat koulut ja terveyspalvelut.

Journalisti voisi avata valtion ja kuntien välistä suhdetta ja kertoa, että yksikään puolue ei voi luvata koulujen rahoituksen turvaamista, jos kuntien valtionosuuksia ja indeksikorotuksia ei jätetä rauhaan.

Sen jälkeen hänen pitäisi esittää vaikkapa kokoomukselle tiukka kysymys: Onko niin, että te ette itse leikkaa koulutuksesta, mutta annatte kunnille niin paljon vähemmän rahaa, että niiden on pakko säästää kouluista?

Olisi valaisevaa jalkauttaa vaikkapa asumistukien leikkaukset äänestäjien todellisuuteen. Kuinka moni joutuu muuttamaan kodestaan ja minne he menevät? Kuinka ison loven asumistuen pienentyminen tekee kansalaisten kukkaroon?

Toimittaja voisi myös kysyä Yleisradion jättileikkauksia ajavalta oppositiolta, mitkä Ylen tv-kanavista lakkautetaan kokonaan, vai ajetaanko alas koko radioliikenne ja lopetetaan lastenohjelmat.

Toimittajat eivät saa antaa puolueiden ideologisten erojen taantua mielipidekysymyksiksi. Vaaliohjelmat ja varjobudjetit eivät nimittäin ole ylä-tason ideologiaa, vaan niillä on oikeita seurauksia kansalaisten elämään.

Jos journalistit hoitavat hommansa jämäkästi, kansalaiset lähtevät uurnille mukanaan kaikki tieto, jota tarvitaan valistuneeseen äänestyspäätökseen. ●

Juha Ristamäki, 53

- *Ilta*lehden politiikan toimituksen esihenkilö.
- Koulutukseltaan yhteiskuntatieteiden kandidaatti Tampereen yliopistosta 2006.
- Työskennellyt aiemmin Ylellä 2002–2011 ja muun muassa *Ilta-Sanomissa*. Aloitti toimittajana *Ylä-Satakunta*-lehdessä vuonna 1989.
- Saanut kahdesti syytteet kunnianloukkauksesta. Eduskunnan seksuaalista häirintää käsitelleen jutun syytteet kaatuivat hovioikeudessa. **Kari Uotin** kunnianloukkausjuttu käsiteltiin EIT:ssä, joka päättyi Ristamäen ja toimituspäällikkö **Ari Korvolan** kannalle.
- Kotoisin Parkanosta, asuu Espoossa.
- Uusperheeseen kuuluvat vaimo, kissa, koira ja viisi lasta, joista vanhimmat ovat täysi-ikäisiä.

Keskustan entinen puoluesihteerin kirjoittaa kolumnisi, **Juha Ristamäki**

Iltalehden politiikan toimituksen esihenkilö tietää, että luetuimmat jutut syntyvät kovalla työllä tai kun joku lähettää toimitukseen pääministerin tanssivideon.

Manu Marttinen, teksti ● Juuso Westerlund, kuva

Parasta politiikan journalismia on kutsua puoluejohtajat sadatta kertaa kinaamaan valtionvelasta ja maahanmuutosta.

Lähdemme joka kerta vaalisuunnittelussa siitä, että kehitämme jotain uutta. Palaamme kuitenkin aina vanhaan emmekä itsekään tiedä miksi. Puoluejohtajilta on turha toivoa mitään uutta näistä aiheista. He osaavat ne unis- saankin ulkoa.

Politiikan toimittajien mieltymykset ovat kaikkien luettavissa, mutta on tärkeää sanoa julkisesti, että "käsittelemme kaikkia puolueita tasapuolisen kriittisesti".

Emme tietenkään käsittele kaikkia tasapuolisesti, koska käsittelemme esimerkiksi KD:ta ja RKP:ta niin harvoin. Itseäni on haukuttu patamustaksi porvariksi, kommunistiksi ja kaikkea siltä väliltä.

Pääkirjoitustoimittajanne oli kokoomuksen kuntavaaliehdokas, politiikan toimittajanne on vihreiden entinen avustaja ja nyt tähtitoimittajanne on ehdolla eduskuntaan kokoomuksen listoilta. Asiat ovat miltä ne näyttävät.

En mieti koskaan asioita, joilla ei ole vaikutusta meidän toimituksemme työhön. Suhtaudumme kaikkiin puolueisiin asiallisesti, vaikka emme kaikista yhtä paljon kirjoitakaan.

Olet jatkuvasti huolissasi siitä, että kohta joku kollegasi lähtee taas kokoomuksen ehdokkaaksi.

En, vaan siitä, että joku toimitus nappaa meiltä hyvän toimittajan. Minua huolestuttaa myös, saammeko alalle hyviä toimittajia. Palkat ovat melko pienet ja pärjääminen vaatii kutsumusta ja politiikan seuraamista myös vapaa-ajalla.

Olet yrittänyt haalia työntekijöitä myös muista puolueista, mutta SDP:n jäsenkirjaan vedät rajan.

Olen koettanut haalia parhaita toimittajia, mutta kaikkia en ole saanut. Joskus puimme toimituksessa juttu- aiheita liberaalisuus-konservatiivisuus-akselilla, ei niinkään puoluepohjalta.

Itse olet vahvasti kallellaan keskustaan. Ex-puoluesihteerin Jarmo Korhonen on nähty Iltalehden toimituksessa kirjoittamassa näkökulmakirjoitusta kanssasi.

Korhonen on tosiaan nähty toimituksessa briiffaamassa

minua ja muitakin sote-asioissa. Lisäksi hän toimii meidän vaaliasiantuntijanamme. Teen yhteistyötä Korhosen ja muidenkin kanssa, jos siitä hyötyä meidän jutuillamme.

Laadukas politiikan journalismi syntyy kovalla työllä, kokemuksella ja sillä, että joku lähettää sinulle videon pääministeristä tanssimassa.

Kyllä. Siitä videosta syntyi vuoden luetuin juttumme. Iltapäivälehtityöskentelyssä on se hyvä puoli, että asioiden merkittävyyden lisäksi painaa asioiden kiinnostavuus. **Sanna Marin** (sd.) on klikkimagneetti, siitä ei pääse mihinkään, ja on sikäli sääli, ettei hän jatka pääministerinä.

Olet ollut kahdesti oikeudessa syytettynä kunnianloukkauksesta ja saanut tuomionkin. On toimittajalle vain kunnia, jos vähän ryskii lain rajamailla.

Ei se kunnia ole, mutta tekemistään jutuista tuomiolle päätymistä toimittajan ei pidä pelätä. Toisen jutun me voitimme lopulta Euroopan ihmisoikeustuomioistuin- messa.

Olet naimisissa Ylen toimittajan kanssa. Toivot, että lehtesi kirjoittaisi maltillisemmin Ylen rahoituksen leikkaamisesta.

Tähän vastaan kuin **Esko Nikkari** *Pohjanmaa*-elokuvan poliisikuulusteluissa: "Mä pysyn satarosenttisesti alkupe- räses kertomukses". Riittäisikö se vastaukseksi?

Olet pidetty esihenkilö, vaikka käsityksesi työpäivän pituudesta on joustava.

Kyllä, mutta joskus olen sentään pahoitellut käytöstäni. Olen joustava molempiin suuntiin, enkä ole koskaan ollut kellokortti-ihminen. Tällä alalla mylly pyörii 24/7, joten seuraamalla asioita vain työaikana ei pärjää.

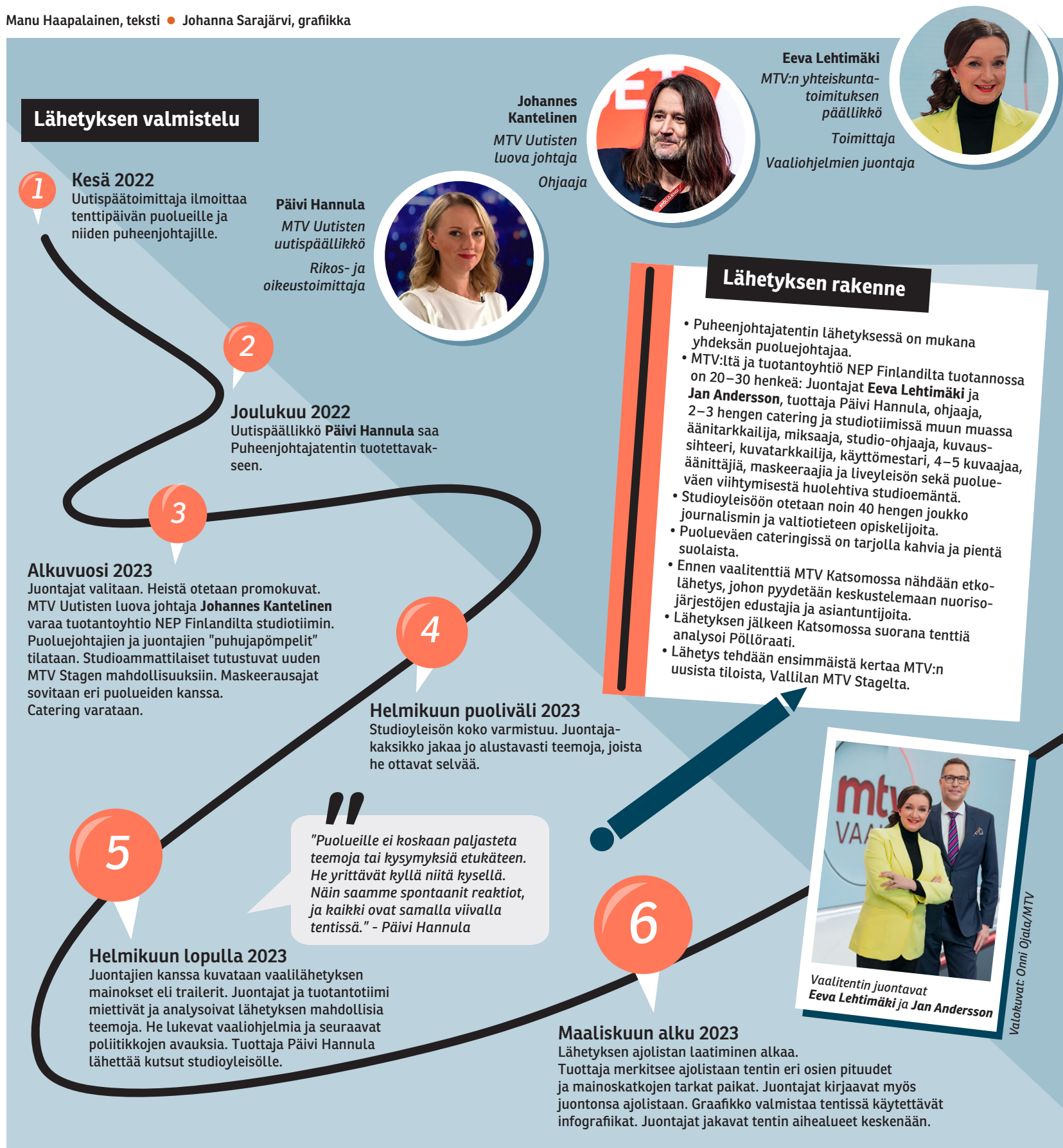
Olit ehdolla Vuoden pomoksi Suuri Journalistipalkinto- kisassa ja sait kiitosta toimituksesi Nato-skuupeista. Niistä tärkein oli toimittajanne Jari Hanskan vaimon Naton kynä.

Se on täsmälleen näin. Skuupit katoavat verkosta viimeistään jonkun kummallisen verkkopäivityksen yhteydessä, mutta Jari Hanskan kynä elää muistoissamme ja Kansallisarkistossa. ●

Näin syntyy MTV:n Puheenjohtajatentti

MTV:n eduskuntavaalitentin suunnittelu alkaa edellisenä kesänä lähetyspäivän sopimisella. Valmistelu kiihtyy lähetystä edeltävinä viikkoina.

Manu Haapalainen, teksti • Johanna Sarajärvi, grafiikka

Lähetyspäivä 15.3.2023

Lähetysten lopulliset teemat lyödään lukkoon viimeistään nyt. Tuottaja Päivi Hannula tulee töihin noin kello 11. Hän "sammuttelee tulipaloja" eli ratkaisee viime hetken ongelmia. "Sellaisia on lähes aina." Tuotanto pitää viimeisen palaverinsa kello 16. Studioteemi ja juontajat treenaavat lähetystä palaverin jälkeen. Tentin runkoa käydään läpi vielä kerran.

Puoluejohtajat saapuvat maskeerattaviksi. Heille on varattu omia tiloja hengähtämistä varten ennen tenttiä.

Juuri ennen lähetystä osallistujat valokuvataan.

"Pyrimme siihen, että ennen lähetysten alkua jää pari minuuttia hengähdysaikaa. Mutta varsinaista jutustelu-aikaa siinä ei juuri ole." – Johannes Kantelinen

"Sekin on omanlaistaan peliä, missä järjestyksessä ja miten aikaisin tai myöhään puoluejohtajat tulevat studioon ennen lähetystä." – Eeva Lehtimäki

"MTV Stage ei ole valtava studio, sen koko on 225m². Yksi haaste on, että kameroilla ei mahdu ajamaan puheenjohtajien taakse kuten vanhassa Filmihallissa. Kuvakulmia on vähemmän." – Johannes Kantelinen

Lähetysten kulku 15.3. klo 20–22

Tuotantoteemi seuraa lähetysten kulkua ajolista. Ajolista myös joustaa sen mukaan, miten keskustelu soljuu. Tentin osiot eivät saa venyä liiaksi, koska se tietää toisen osion lyhentymistä.

Tuottaja ehdottaa juontajien korvanappeihin kysymyksiä, varoittaa lähestyvistä mainoskatkosta ja tarvittaessa hoputtaa siirtymään mainoskatkolle. Lähetysten ohjaaja puhuu omia ohjeitaan kuvaajien ja muun henkilökunnan korvanappeihin.

MTV Stagen suuri grafiikkaseinä mahdollistaa näyttävien infografiikoiden tuomisen lähetykseen. Grafiikat ajaa seinälle ohjaaja. Mainoskatkon aikana puoluejohtajat jaloittelevat usein hieman. Juontajat palaveeraavat lyhyesti tuottajan kanssa. Joku puoluejohtaja saattaa kysyä, mikä seuraava teema onkaan. Katkon aikana on mahdollisuus käydä wc:ssä. Katkot kestävät noin viisi minuuttia.

Studioyleisö ei esitä kysymyksiä, vaan vain kuuntelee.

"Sitä mahdollisuutta on palloitettu, mutta on katsojille parempi, että lähetys on juontajilla näpeissään" – Päivi Hannula

"Ohjaajan ja myös kuvaajien pitää sekä ymmärtää politiikkaa että kuunnella keskustelua. Vain siten kuviin saadaan oikea puoluejohtaja oikealla hetkellä. On osattava reagoida ja ennakoita, kuka avaa suunsa seuraavaksi." – Johannes Kantelinen

"Juontajina meidän on reagoitava koko ajan keskustelijoihin ja toisiimme. Saatamme elein ja ilmein tai paperista osoittamalla koittaa näyttää, että otan seuraavan puheenvuoron ja jatkan tuosta aiheesta." – Eeva Lehtimäki

"Katkot ovat meille etu verrattuna Yleen. Intensiteetti ei millään voi pysyä kahta tuntia korkealla ilman taukoja." – Johannes Kantelinen

Lähetysten jälkeen

Tiimi pitää lyhyen debriefingin ja lähtee koteihinsa lepäämään. MTV:n toisen tentin eli pääministerintentin teemojen valmistelu alkaa.

KUVA: JUSSI POHJAVIRTA

Katja Mabrouk seuraa tiettävästi alueensa ainoana kokopäiväisenä kulttuuritoimittajana Kajaanin kaupunginteatteria sekä muun Kainuun vireää kulttuuria. Kulttuuritoimittajuus oli hänelle pitkäaikainen haave, joka toteutui kolmisen vuotta sitten.

PAIKALLISJOURNALISMI

**Journalistit pakkautuvat
pääkaupunkiseudulle
ja maakuntien
keskuskaupunkeihin.
Millaista on olla kylänsä
ainoa journalisti tai
kulttuuritoimittaja, jonka
vastuulla on koko Kainuu?
Katja Mabrouk ja kolme
muuta kertovat. ➡**

Aune Waronen, teksti • Otto Ponto ja Jussi Pohjavirta, kuvat • Julius Uusikylä / KRUT Collective, grafiikka

Sotkamossa avataan maaliskuussa jälkituotantoyksikkö kansainvälisille elokuvatuottannoille.

Suomussalmen teatterielämä on virkeää ja Puolangan pessimistit tunnetaan kansainvälisestikin. Kuhmon kamarimusiikki ja Kajaanin runoviikko tunnetaan koko Suomessa.

Seurattavaa olisi kokonaisuudelle kulttuuri-toimitukselle, mutta koko alueella on tietävästi yksi kokopäiväinen ja päätoiminen kulttuuritoimittaja, *Kainuun Sanomien* **Katja Mabrouk**.

Lehdessä kuusi vuotta työskennellyt ja kolme vuotta kulttuurista vastannut Mabrouk, 42, kokee, että valtava alue on hyvin käsissä. Silti hän tunnistaa laajan kulttuurimaakunnan haasteet.

Kaikkialle ei ehdi. On punnittava, mihin lähdetään ja mihin ei.

”Olen vastuussa erikoisalasta, mutta uutistuottajan ja muun toimituksen kanssa käytään palaverissa läpi aina se, mitä kulttuurista hoidetaan.”

Mabrouk ei toki ole mediatalossaan ainoa, joka kulttuurista kirjoittaa. Esimerkiksi haastattelupäivänä Mabrouk oli vapaalla. Taidemuseolla oli tärkeä info. Sinne lähti talon uutistoimittaja.

”Meillä on monta toimittajaa, jotka pystyvät hoitamaan jonkun kulttuurijutunkin. Ketään ei pakoteta lähtemään. Jos toimittaja kokee olevansa täysin epämukavuusalueella, kyllä se jutusta välittyy.”

MABROUKILLA ON YMPÄRILLÄN kokonainen lehti ja työyhteisö, mutta Suomessa on alueita, joilla asuu tai työskentelee vain yksi journalisti.

Journalistiliiton jäsenistä kootulla kartalla (s. 20–21) näkyy, että yhden tai enintään kolmen journalistin postinumero-alueita on Suomessa paljon. Karttaa varten tehdyssä selvityksessä olivat mukana journalistista työtä tekevät jäsenryhmät, kuten toimittajat, valokuvaajat sekä esimerkiksi tv-kuvaajat ja leikkaajat. Selvityksestä jätettiin pois esimerkiksi kustannustoimittajat ja tiedottajat sekä opiskelijat ja eläkeläiset.

On myös kuntia tai alueita, joilla ei asu tämän aineiston mukaan ainuttakaan journalistia – tai ainakaan Journalistiliiton journalistista työtä tekevää jäsentä. Tällaisia kuntia on 61 eri puolilla Suomea. Yhden journalistin kuntia on 57.

Journalistit ovat levittäytyneet Suomessa kuten väestö muutenkin.

Asukaslukuun nähden paljon journalisteja on esimerkiksi Vaasan Vaskiluodossa. Siellä on 254 asukasta, joista kuusi on journalisteja.

Aukeaman 20–21 kartta näyttää, miten journalistien joukko harvenee mitä pohjoisemmaksi mennään.

Maakuntalehdissä aluetoimitusten kato on käynyt jo pitkään. Alueella, jolla vielä 1980–1990-luvuilla saattoi olla kolme tai neljä toimittajaa, työskentelee nyt ehkä yksi.

Nuori journalistipolvi vaikuttaa asuvan mieluummin alueen keskustaajamassa, vaikka työ olisi pikkupaikkakunnan paikallislehdessä. Jos paikkakunnalla ei asu yhtään journalistia, saattaa sen asioita silti seurata lähistöllä asuva toimittaja.

Journalistien läsnäolo on tärkeää. Keskustaajamasta tai edes seudun toisesta taajamasta ei ehkä huomaa, mikä naapurikylässä olisi kertomisen arvoista.

RISTO KUITTINEN, 36, asuu syntymäpaikkakunnallaan Nurmeksen Valtimolla ja työskentelee Nurmeksen keskustassa paikallislehti *Ylä-Karjalassa*.

Kuittinen opiskeli Joensuussa medianomiksi ja teki yliopistossa maisterintutkimuksen. Ensimmäinen kosketus journalismiin tuli kaupunkilehti *Karjalan Heilin* avustajana Joensuussa, sitten kesätoimittajana *Karjalaisessa*.

Toisin kuin monet ikätoverinsa, Kuittinen palasi Valtimolle. Vetäviä syitä oli useita. Yksi oli työtarjous *Ylä-Karjalasta*.

”Vakityö houkutteli, sillä olin tehnyt alalla vain lyhyitä tai osa-aikaisia työpätkiä. Lisäksi halusin kotiseudulle täällä asuvien vanhempieni vuoksi. Pian isäni sairastui syöpään ja kuoli. Sain olla lähellä auttamassa isän viimeisen elinvuoden ajan.”

Korona-aikana Kuittinen oli etätöissä kotonaan. Kun rajoitukset poistuivat, hän ryhtyi taas ajamaan kuutostietä parikymmentä kilometriä etelään, Nurmeksen keskustassa sijaitsevaan lehden toimitukseen.

”Teen juttuja kaikesta mahdollisesta lehden koko alueella, kuten muikin toimitus.”

Kahdesti viikossa ilmestyvässä lehdessä toimitussihteerin kanssa vuorotellen taittoa hoitava Kuittinen myöntää, että lukijat kääntyvät Valtimon asioissa hänen puoleensa, vaikka kaikki muutkin lehden toimittajat seuraavat Valtimoa.

”Kysytään myös sellaista, mistä minulla ei ole mitään tietoa. Toisaalta kun johonkin asiaan tarvitaan tietoa, muutamalla puhelinsoitolla saan kiinni jonkun, joka saattaisi kyseisestä tapauksesta tietää”, Kuittinen sanoo.

Ylä-Karjalan kannessa lukee yhä ”Nurmeksen alueen ja Valtimon sitoutumaton paikallislehti”. Kuittinen kertoo pitävänsä tarvittaessa esillä Valtimon näkökulmia, jottei näytä siltä, että paikallislehti unohtaisi vuonna 2019 Nurmekseen liitetyn paikkakunnan.

JOURNALISTITIEN VERKOSTO ON harventunut myös mediatalojen yhteistyön seurauksena. Lehtiä on lakkautettu tai yhdistetty. Viimeisin valtakunnanuutiseksi noussut yhdistäminen tapahtui 2020, kun *Ilkka* ja *Pohjalainen* muutettiin *Ilkka-Pohjalaiseksi*.

Myös paikallislehtiä on lopetettu tai niputettu lähempään yhteistyöhön, jolloin journalisteja tarvitaan vähemmän. Näin myös *Ylä-Karjalassa*, jonka toimittajien määrä putosi vuoden 2020 lopuksi viidestä neljään. Irtisanominen edelsi Punamustan paikallislehtien fuusiota.

Yleisradio on yhä läsnä koko Suomessa etelästä pohjoiseen. Yle toimii Tammisaaresta Utsjoelle ja Raumalta Joensuuhun.

Kymmenen suomenkielisen aluetoimituksen toimipisteitä on 25 paikkakunnalla, joista neljässä samoissa tiloissa toimii ruotsinkielinen toimitus. Lisäksi Ylessä on neljä ruotsinkielistä toimitusta sekä saamenkielinen toimitus, jolla on kolme toimipistettä. Ylen väki työskentelee myös muilla paikkakunnilla kuin niillä, joilla fyysinen toimitila sijaitsee.

Freelancejournalisteja on eri puolilla Suomea, heitäkin eniten etelässä ja isoissa kaupungeissa. Freeluettelossa Lapin on ilmoittanut alueekseen kymmenen journalistia.

VALOKUVAAJANA KOLARIN Äkäslompolossa työskentelevä freelancer **Otto Ponto**, 35, ei hänkään koe olevansa yksin, vaikka kollegoja ei asu ihan lähellä.

”Äkäslompolo on täällä hyvin keskeisellä paikalla. Inariin on 250 kilometriä, Rovaniemelle 200. En koe, että olisin jotenkin eristyksissä, jos ajatellaan Lapin aluetta. Toisaalta usein tuntuu, että tärkein työväline on hyvät nastarenkaat”, Ponto sanoo.

Kolarin keskustassa 40 kilometrin päässä Äkäslompolosta ilmestyy paikallislehti *Luoteis-Lappi*, jossa on kolme toimittajaa. Lapin maakunnan suurin journalistikeskittymä on Rovaniemellä.

Tampereella syntynyt ja Savitaipaleella kasvanut Ponto tuli Lappiin seitsemän vuotta sitten ihastuttuaan tuntureihin pyöräreissulla Norjaan.

Hän muutti ensin Ivaloon ja työskenteli puolikkaalla työajalla paikallislehdessä aloitellen samalla omaa toimintaa. Taustalla olivat opinnot Tampereella ja valokuvaajan vakituinen työ Lappeenrannassa *Etelä-Saimaassa*.

Lapin alueiden ero selvisi hänellekin vasta Lapissa asuessa.

”Täällä on se näkökulma, että on olemassa useita erilaisia Lappeja. Äkäslompolo on aika lailla erilainen kuin vaikkapa Lokan kylä. Sinne menee kapea tie ja asukkaita on parikymmentä, suuri osa kalastajia.”

Äkäslompoloon on muuttanut paljon väkeä etelästä.

”Toisinaan tämä tuntuu Lapin isoimmalta helsinkiläiskylältä.”

Lapin valtavalla alueella Ponto jättää suosiolla uutis-
seurannan muille. Jo ympäristösyistä hän pyrkii järjes-
tämään keikkoja lähialueelleen. Ote on reportaasimai-

KUVA: OTTO PONTO

Talvien kaipuu ja tunturit veivät Otto Ponton Lappiin freekuvaajaksi seitsemän vuotta sitten. Ponto sanoo olevansa modernin ajan lapsi, joka on kotoisin vähän sieltä täältä. Hän on syntynyt Tampereella, kasvanut Savitaipaleella ja sukua on Haukiputaalla.

nen, vaikka kerrontatapa on haastava.

”On ideoita, jotka vaatisivat tutkivaa otetta. Siinä tulevat resurssit äkkiä vastaan.”

Työpariksi on löytynyt freelancetoimittaja **Anna Ruohonen** Rovaniemeltä. Samalla Ponto on voinut keskittyä valokuvaamiseen, jota hän tekee esimerkiksi *Helsingin Sanomille* ja *Suomen Kuvalehdelle*. Hänen asiakkaansa ovat lähes pelkästään valtakunnallisia tiedotusvälineitä.

”Aihepiirit saattavat liittyä selviytymiseen ja siihen, miten täällä tullaan toimeen. Joku paikka alkaa kiinnostaa jostain näkökulmasta ja menemme Annan kanssa tutkimaan sitä lähemmin.

Lapin kaikkiin mikrokulttuureihin tutustuminen on mahdollista, mutta Ponto uskoo ymmärtävänsä aluetta nyt paremmin kuin seitsemän vuotta sitten.

”Ehkä tarkastelen näitä Ylä-Lapin ja Länsi-Lapin alueita vähän eri tavalla nyt. Ainakin katson aluetta toisin kuin jos tulisin etelästä muutamaksi päiväksi tekemään juttua.”

MONI FREELANCER TOIMII yhteisössä, jossa eri alojen mediaväki yhdistelee osaamistaan.

Yksi heistä on Ylivieskassa freelancetoimittajana työskentelevä **Hanna Perkkiö**, 49, joka perusti muiden luovan alan tekijöiden kanssa yhteisöllisen työtilan kaupungin keskustaan. Mukana ovat hänen lisäksi graafikko-valokuvaaja, kääntäjä ja visualisti.

”Kaikilla oli tarve saada vaihtelua kotona työskentelyyn. Tämä on toiminut tosi hyvin myös siksi, että ollaan vähän eri aloilta. Toisille ei ole itsestään selvää, miten toisen alan työtä tehdään”, Perkkiö sanoo.

Jyväskylässä opiskellut, sekä journalismia että viestintää tekevä Perkkiö kirjoittaa ammatti- ja asiakaslehtiin sekä esimerkiksi *Maaseudun Tulevaisuuden* kuukausilehteen *Suomalainen maaseutu*. Hän ei työssään seuraa alueensa päivittäisiä uutisia tai kuntien päätöksentekoa, mutta kirjoittaa juttuja omalta alueeltaan.

Työskentelyalue on noin sata kilometriä Ylivieskasta, joka sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan lounaisosassa, Keski-Pohjanmaan maakuntarajan tuntumassa.

”Eniten teen juttuja maataloudesta, energia-alasta ja rakentamisesta, jotka kiinnostavat minua oikeasti. Välillä painotus on enemmän viestinnässä, nyt taas pitkään journalismissa. Juttumatkat ulottuvat joskus myös alueen ulkopuolelle.”

Juttuja ideoidaan yhteistyössä tilaajien kanssa. Perkkiö sanoo, että tällä hetkellä lähes kaikki hänen toimeksiantajilleen tarjoamansa ideat menevät kaupaksi.

”Tuulivoimarakentaminen on täällä vahvaa ja sitä halutaan seurata. Tuntuu, että entistä tärkeämmässä asemassa ovat kaltaiseni freelancerit, jotka elävät ja työskentelevät pienemmillä paikkakunnilla ja pystyvät lähtemään keikalle pitkänkin matkan päähän.”

MITKÄ AIHEET JÄÄVÄT SUOMESSA katveeseen? Millaiset pikkupaikkakuntien aiheet voisivat kiinnostaa valtakunnallisesti?

Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan rajalla on yhä tiheä paikallislehtien verkosto. Ne nostavat Hanna Perkkiön mukaan asioita paikallisesti hyvin esiin.

”Ainakin he tekevät seurantaan resurssiensa mukaan jokaisella paikkakunnalla. Sieltä voi nousta jotain kiinnostavaa myös valtakunnan uutisiin.”

Naapuriseutukuntaan Pyhäjoelle suunniteltu Hanhikiven ydinvoimalahanke päätyi alueelta valtakunnan mediaan. Hanke kuopattiin Venäjän hyökkäyssodan myötä.

”Sitä en työn puolesta seurannut itse, mutta sehän oli iso uutinen.”

Lapissa sukkuloiva Otto Ponto sanoo, että esimerkiksi poh-

Toisinaan tuntuu, että pitää olla tosi outoja ja eksoottisia aiheita, jotta ne menevät kaupaksi.

Otto Ponto, Äkäslompolossa asuva freelancekuvaaja

joisessa läntinen rajaseutu on alue, jonka tapahtumat eivät välttämättä nouse esiin mediassa.

”Äkäslompolosta on Ruotsin puolelle nelisenkymmentä kilometriä ja Norjaan parisataa. Niiden vaikutusta voisi laajemminkin käsitellä, ja erityisesti sitä, miten rajan tuntumassa eletään, kun oikeastaan raja ei ole raja. Etenkin saamelaisalueella rajojen yli eläminen on vahvaa”, Ponto miettii.

Toinen aihealue, jota Ponto ei löydä mediasta, ovat matkailun kestävyysliikkeen liittyvät ongelmat.

”Matkailijat lentävät tänne, mutta päästöjä ei tilastoida matkailuelinkeinon päästöiksi vaan ihan johonkin muuhun. Siinä voisi olla pöyhittävää.”

Tavallinen elämä syrjäseudulla ei välttämättä kiinnosta valtakunnallista mediaa. Median kuva Lapista on välillä yksipuolinen, Ponto sanoo.

”Toisinaan tuntuu, että pitää olla tosi outoja ja eksoottisia aiheita, jotta ne menevät kaupaksi. Välillä arkisetkin aiheet ylittäen kiinnostavat, ja toisinaan kaikki lehdet keksivät Lapin yhtä aikaa.”

PAIKALLISLEHDESSÄ KATVEESEEN voivat Risto Kuittisen mielestä jäädä esimerkiksi vähemmistöjen näkökulmat.

”Vaikka Nurmeksessakin on melko suuri romaniyhteisö, romanit ovat jutuissa mukana vain harvoin. Seksuaali- tai muut vähemmistöt ovat käytännössä näkymättömiä.”

Jutuissa mukana olevat ihmiset kuuluvat sen sijaan enemmistöön ja valtaväestöön.

”Ymmärtäähän sen, kun haastateltavien pitäisi olla aika rohkeita lähteäkseen juttuihin mukaan ja suostuakseen ABC:n kahvipöydissä ruodittavaksi.”

Jos halutaan lietsoa vastakkainasettelua, susikysymys olisi helppo aihe. Paikallislehdessäkin sen käsittelyä joutuu miettimään, eikä Kuittinen mielellään puhu koko asiasta. Mieluummin hän näkisi uutisointia maaseudulta vaikkapa siitä, että ruokaa voisi tuottaa enemmänkin omassa maassa eikä tuoda sitä muualta.

Paikallislehden journalistille saattaa kertyä jonkin aiheen erityisosaamista, vaikka toimituksessa lähdetään siitä, että kaikki tekevät kaikkea. Nurmekseen oli vuosi sitten valmisteilla biokaasulaitos, jonka oli tarkoitus käyttää tuotantoon maatalouden sivuvirtoja, kuten karjan lantaa ja jäteveden käsittelystä syntyviä lietteitä.

Kuittinen paneutui työssään biokaasuun. Hanke kuitenkin kaatui. Kaupungin rahoitusta olisi tarvittu merkittävästi, kun yksityistä rahaa ei ollut riittävästi.

”Nythän se olisi iso aihe liittyen Venäjän hyökkäyssotaan ja siihen, että energian hinta nousee ja Venäjän kaasuhanat ovat

kiinni. No, pohjatiedot biokaasusta ovat minulla hallussa, jos siihen joskus palataan. Biotalous olisi valtakunnallisestikin mielenkiintoinen aihe.”

Valtimolla sijaitseva Omavaraopisto ja sen perustajat **Lasse Nordlund** ja **Maria Dorff** kiinnostavat mediassa laajemmin. Esimerkiksi *Helsingin Sanomat* ja *Suomen Kuvalehti* ovat käyneet jo suunnitteluvaiheessa tekemässä juttuja vuonna 2020 toimintansa aloittaneesta opistosta.

”On hieno juttu, että opisto on täällä, vaikka kyläläiset eivät välttämättä jaa opiston aatteellista pohjaa tai ajatuksia tulevaisuuden ekokatastrofista. Opiskelijatkin tulevat pääosin muualta. Silti omavaraisuus on yhä iso asia maaseudulla ja entisajan työmenetelmät ovat tuttuja. Opisto on saanut vierailevia luennoitsijoita ihan kyläläisistä”, Kuittinen kertoo.

Opistoa seurataan myös *Ylä-Karjalassa*.

”Aina kun heillä on jotain uutta, siitä kyllä kirjoitetaan.”

ETELÄ-SUOMEN MEDIASSA KAINUUN kulttuuri on useimmiten Kuhmon Kamarimusiikki tai Kajaanin Runoviikko. Sotkamo tunnetaan lähinnä urheilusta, vaikka kulttuurituotanto on viime vuosina lisääntynyt. Valtakunnan mediassa ovat esillä harvat tekijät, esimerkiksi kirjailija ja teatteriohjaaja **Eino Saari** ja säveltäjä **Outi Tarkiainen**.

”Tai ollaan joka vuosi samoissa tapahtumissa, kuten kamarimusiikkifestivaalilla ja Runoviikolla, vaikka nämä ovat tietysti merkittäviä”, Katja Mabrouk sanoo.

Kainuun Sanomat on osa Hilla Groupin mediataloa. Juttuvaihto paikallislehtien kanssa auttaa, kun pienempien paikkakuntien kulttuurissa tapahtuu jotain uutisoinnin arvoista.

”Joskus hoidan esimerkiksi henkilöhaastattelun puhelimitse ja paikallislehden toimittaja kuvaa ihmisen.”

Kulttuuritieteitä laajasti opiskellut ja silloisen Joensuun

yliopiston kirjallisuuden oppiaineesta valmistunut Mabrouk laskee, että hänellä kesti ehkä vuoden päästä sisään Kainuun kulttuurielämään, vaikka hän kasvoi Kainuun Kuhmossa ja kävi nuorena teatterissa ja konserteissa Kajaaniin.

Kontaktit syntyivät vasta kun Mabrouk muutti Kajaaniin töihin.

”Kun verkostot ja ihmiset tulevat tutuiksi, sitä kautta alkaa tulla sellaistakin toimittajalle tärkeää tietoa, joka ei selviä vain kalenteria katsomalla. Tulee vinkkejä ihmisistä ja ilmiöistä, joihin voi tarttua”, Mabrouk sanoo.

Eri puolilla Kainuuta pienissä kunnissa on kulttuurin tekijöitä ja ryhmiä, jotka eivät pidä meteliä itsestään. Nuorten parista nousee ilmiöitä, joita Mabrouk ei itse ehkä löytäisi.

”Tiedottaminen muuttuu, ja sosiaalista mediaa pitäisi seurata paljon nykyistä enemmän, jotta nämäkin löytyisivät. Enää ei voi odottaa, että joku lähettäisi sähköpostia tai soittaisi”, hän miettii.

Viime vuosina Mabrouk on nostanut esiin kainuulaistaustaisia taiteilijoita, jotka ovat muuttaneet muualle Suomeen, myös pääkaupunkiseudulle.

”Kainuusta on lähtenyt paljon kulttuuriväkeä. Ihmisiä täällä kiinnostavat heidän tarinansa sekä se, mitä he ovat saaneet aikaan ja miten he ovat menestyneet. Jos kainuulaislähtöiseltä kirjailijalta, vaikkapa **Mikko-Pekka Heikkiseltä**, julkaistaan romaani, kyllä siitä kirjoitan.”

Maakuntamediassa kulttuuri on nykyisin usein yhdistetty nimikkeen ihmiset ja kulttuuri tai kulttuuri ja ihmiset alle. *Kainuun Sanomissa* kulttuuri on yhä omana osastonaan.

”Jos paikallisesti tai maakunnallisesti ei kirjoiteta kulttuurista, kuka siitä kirjoittaa? Näkyvyys mediassa on myös tekijöille signaali siitä, että heidän työnsä huomataan”, Katja Mabrouk sanoo. ●

Kommentti: Patja toimituksen lattialla

Asuin 40 vuotta Pohjanmaalla. Siitä 36 vuotta työskentelin toimittajana melko yksin, pääasiassa freelancerina. Olin myös pätkiä maakuntalehtien ja paikallislehden pienissä toimituksissa.

Freenä työkenttä ulottui sadan, joskus satojen kilometrien päähän. Määräaikaiset työpaikat sijaitsivat useimmiten vähintään 55 kilometrin päässä kotoa.

Ajasta muistan ehkä parhaiten loputtoman autolajin ajamisen, talven liukkaat kelit ja peltomaiseman, johon maantie utuisena pakkaspäivänä hävisi.

Toiseksi mieleeni tulee patja toimituksen lattialla ja painomusteen tuoksu. Silloin työmatkaa oli 90 kilometriä suuntaansa ja iltavuoro päättyi kello 23. Oli turha ajaa kotiin, kun aamuvuoro alkoi 8.30.

Nukuin toimituksessa useita öitä, seuranani

vuosikymmenten lehtiarkistot.

Elettiin 2000-luvun alkua ja 1990-luvun lama raapi vielä jalkapohjia. Koti pikkukaupungissa oli ostettu juuri ennen lamaa ja työ oli määräaikainen. Muutto pätkätyön perässä viisihenkisen perheen kanssa ei ollut vaihtoehto.

Kolmen hengen toimituksessa nauroimme yhdessä patjalleni. Vitsailin, että kun täytän 50, en nuku enää toimituksen lattialla.

En ehkä pitänyt lupausta. Työni olivat pääosin määräaikaisuuksia tai seuraavan työkeikan saaminen riippui freetyön onnistumisesta, joten yritin vain taipua mutkille ja jaksaa. Ei ollut varaa olla väsynyt.

Lisäksi innostuin. Rakastin työtäni ja halusin tehdä sen hyvin.

Koska työskentelin suhteellisen yksin lyhyissä työpätkissä ja freenä ilman työterveyshuoltoa, rajat olivat omalla vastuullani. Patja pelasti pitkien matkojen vaatimilta aikaisilta heräämisiltä, mutta samalla se sitoutti minua työhön enemmän kuin oli tervettä.

Kehittelin juttuaiheita jopa uimahallin altaassa.

Koska tein myös radiotyötä, korvani keräilivät kiinnostavia äänimaisemia iltalenkeillä.

Välillä heräsin. Muutama freetyön ostajakin muisti huolehtia jaksamisestani tietäen satojen kilometrien matkat tai haasteellisen keikan.

Työn imu on yksi journalistisen työn lumouksista, ja joskus se saattaa viedä yöunet.

Jaksaminen ei ole vain journalistien ongelma. Silti ihmisten kohtaamista, datan käsittelyä, analyysien tekemistä ja luovuutta vaativalla alalla työ imaisee mukaansa poikkeuksellisella tavalla.

Jaksamisen haasteiden keskeltä putkahtaa muisto kesäpäivästä, jolloin auto hajosi jonnekin Honkajoen ja Kankaanpään välille.

Elettiin jo matkapuhelinten aikaa ja hinausautofirmasta luvattiin tulla, kunhan ehditään. Sydän tykytti. Miten selitän tilanteen esihenkilölle?

”Istu ojanpientareelle. Ehdit keikalle kyllä, tänään tai huomenna. Tai ensi viikolla”, hän sanoi.

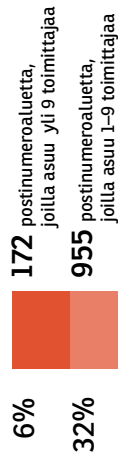
Hinuria odotellessa istuin auringossa voikukkien keskellä ja ihmettelin porriäisiä. Ei ollut kiire mihinkään, enkä ollut ihan yksin.

Aune Waronen

Täällä asuvat Suomen journalistit

Journalistiliiton jäsenet asuvat useimmiten samoilla seuduilla kuin suomalaiset muutenkin. Joukko harvenee mitä pohjoisemmaksi mennään. Silti journalisteja asuu satunnaisesti myös siellä, missä väkeä on vähän.

Suomessa on lähes 1900 postinumeroaluetta, joilla ei asu toimittajia

Otto Ponto, Äkäslompola

Näin luet karttaa

Harmaat pisteet ovat postinumeroalueen asukkaista. Yksi piste vastaa 30 asukasta. Punaiset pisteet ovat Journalistiliiton journalistista työtä tekeviä jäseniä. Yksi piste vastaa kolmea journalistia.

- Asukkaat postinumeroalueella. Yksi piste = 30 asukasta
- Journalistiliiton jäsenet. Yksi piste = 3 journalistia

Huomi! Postinumeroalueilla, joilla asuu 1-3 journalistia, yksi piste vastaa 1-3 journalistia.

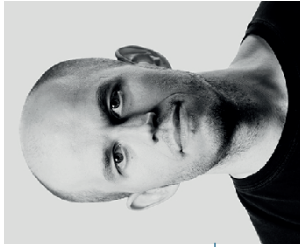

Katja Mabrouk, Kajaani

Hanna Perkkio, Ylivieska

Risto Kuittinen, Valtimo

Alueet, joilla asuu asukasluvuun suhteutettuna poikkeuksellisen paljon Journalistiiliiton Journalistista työtä tekeviä jäseniä:

1. Vaskiluoto, Vaasa

6 journalistia, 254 asukasta
Journalisteja 2,36 prosenttia asukkaista

2. Inarin keskusta-alue

16 journalistia, 1147 asukasta
Journalisteja 1,39 prosenttia asukkaista

3. Käpylä, Helsinki

95 journalistia, 7979 asukasta
Journalisteja 1,19 prosenttia asukkaista

Lisäksi Savossa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa on postinumeroalueita, joiden asukkaista kaksi tai jopa seitsemän prosenttia on Journalisteja. Journalisteja saattaa olla vain yksi, mutta asukkaita on vähän.

Tiivistä asutuilla alueilla pisteitä on runsaasti päällekkäin. Mitä tummempi harmaa väri on, sitä enemmän alueella asuu ihmisiä.

Näin kartta tehtiin

Asukkaiden määrä postinumeroalueittain perustuu Tilastokeskuksen tietoihin vuodelta 2021. Journalistiiliiton jäsenten postinumerotiedot ovat jäsenten itsensä ilmoittamia. Asukkaita postinumeroalueella on yhteensä 5,5 miljoonaa ja Journalistiiliiton journalistista työtä tekeviä, työssäkäyviä jäseniä yhteensä 6797. Kartan tiedot kokosi Journalistin toimitus, visualisoinnin suunnitteli tietomotoilutoimisto KRUT Collective.

C.V. ÅKERLUNDIN MEDIASÄÄTIÖN APURAHAAKU ON KÄYNNISSÄ – HAE NYT!

Säätiö julistaa haettaviksi apurahat

- media-alalla työskentelevien ammatillisiin jatko-opintoihin
- media-alalle suuntautuviin yliopisto-, korkeakoulu- ja ammattitutkintoihin
- media-alaa koskevaan tutkimus- ja kehitystyöhön

Henkilökohtaisten apurahojen lisäksi apurahoja voivat hakea myös ryhmät ja työyhteisöt.

Lisäksi säätiö käynnistää teemahaun toimittaja-tutkija-työparin syventävään journalistiseen työskentelyyn.

Työparien teemat ovat

- ilmastomuutokseen liittyvät aiheet kuten metsätalous, energia-markkinat ja kuluttajakäyttäytyminen
- mediaan ja demokratiaan liittyvät aiheet kuten mediaympäristön muutos, poliittinen vaikuttaminen ja äänestyskäyttäytyminen.

Lisätietoja säätiön verkkosivuilla. **Täytä hakemus 1.-31.3.2023** välisenä aikana säätiön verkkosivuilla **www.akerlundinsaatio.fi**

C. V. Åkerlundin mediasäätiö sr
hallitus

C.V. _____
ÅKERLUNDIN MEDIASÄÄTIÖ

Matti Niiranen **143** UUSI OTE ASIOIHIN.

Matin arvoja ja tavoitteita:

- Sananvapaus ja länsimainen demokratia
- Markkinatalous, jossa heikoimpia ei jätetä
- Mahdollisuuksien tasa-arvo
- Suomen EU-jäsenyys, Nato ja turvallisuus
- Luonnonsuojelu ja Itämeren pelastaminen
- Stoppi ikäsyrynnälle!

Matti Niiranen

Kokemusta toimittajan, yrittäjän ja järjestöjohtajan töistä. Journalistiliiton jäsen vuodesta 1987.

Kysy lisää Matilta:

matti@mattiniiranen.fi
p. 040 501 9192

KOKOOMUS
Helsinki

www.mattiniiranen.fi

Ilmoituksen maksoi Matti Niiranen

HEAT - Turvallisuuskurssi kriisialueilla työskenteleville journalisteille

Aika: 7.-11. kesäkuuta 2023 kello 8.00-18.00

Paikka: pääkaupunkiseutu

Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö julkistaa haettavaksi apurahat viisipäiväiselle HEAT-kurssille (Hostile Environment Awareness Training).

Haku alkaa 10.3. ja päättyy 31.3. kello 16.

HEAT-kurssi on suunniteltu vaativissa kriisi- ja konfliktiolosuhteissa työskenteleville toimittajille ja kuvaajille. Kurssille valitaan kahdeksan osallistujaa. Koulutuksesta vastaa MediaTurva.

Koulutus räätälöidään osallistujien tarpeiden ja matkasuunnitelmien mukaan.

Kurssi koostuu luennoista, käytännön olosuhteita jäljittelevistä harjoituksista sekä jälkikonsultaatiosta.

Apurahahakemus tehdään Jokesin sähköiseen apurahajärjestelmään. Hakemus on allekirjoitettava määräaikaan mennessä pankkitunnuksilla. Apuraha kattaa kurssimaksun lisäksi pitkämatkalaisten matka- ja majoituskulut sekä lounaat.

Lisätietoa apurahan hakemisesta ja kurssista:
<https://www.jokes-saatio.fi/nyt-haettavat-apurahat/>

JOURNALISTISEN KULTTUURIN EDISTÄMISSÄÄTIÖ SR

www.jokes-saatio.fi

Ex-kollega teki rikosilmoituksen päätoimittaja Mika Lahtosesta

Manu Haapalainen, teksti • Sakari Piippo, arkistokuva

Hymyn ja Alibin päätoimittajan ja lehtiä kustantavan Pressimiehet Oy:n toimitusjohtajan **Mika Lahtosen** entinen kollega on tehnyt Lahtosesta rikosilmoituksen. Hän katsoo Lahtosen syyllistyneen kunnianloukkaukseen.

Lahtonen julkaisi 10. helmikuuta Facebookissa erikoisia väitteitä entisestä kollegastaan. Lahtonen kirjoitti joutuneensa salailemaan *Hymyssä* työskennelleen ex-kollegan vaimolta sitä, että ex-kollega käytti seksityöntekijöiden palveluja. Lahtosen väitteet ovat entisen kollegan mukaan täysin valheellisia.

Facebook-status ehti olla näkyvillä 13 tunnin ajan. Lahtonen tarjosi entiselle kollegalleen myöhemmin tekstiviestitse 20 000 euron sopurahaa. Tämä ei tarttunut tarjoukseen.

Journalisti on nähnyt aihetta käsittelevän Facebook-statuspäivityksen ja tekstiviestit.

TAPAHTUMIEN TAUSTALLA oli ilmeisesti *Journalistin* valmisteilla ollut uutinen tavoista, joilla Lahtonen kohtelee lehtiensä freelancereita. *Journalisti* haastatteli Lahtosen toimintatavoista useita *Hymyn* kirjoittaneita tekijöitä. Juttu julkaistiin *Journalistin* verkkosivuilla 14. helmikuuta.

Freelancereiden mukaan Lahtonen on jo pitkään käyttäytynyt heitä kohtaan epäasiallisesti ja epäluotettavasti. Päätoimittaja on myös pienentänyt jo sovittuja juttupalkkioita. Hän on toistuvasti jättänyt sovittuja juttuja ja kuvia julkaisematta ja maksamatta.

Lahtonen on perustellut palkkioleikkauksiaan freelancetoimittajille Pressimiehet Oy:n huonolla taloustilanteella. Vuonna 2021 yhtiö teki 67 000 euroa liikevoittoa. Lahtosen tulot olivat 211 000 euroa.

Lahtonen on myös tutkinut luvatta *Hymyn* pitkäaikaisen freelancerin **Marja Nymanin** luottotietoja. Toisen luottotiedot voi laillisesti tarkistaa muun muassa vuokrasopimusta suunniteltaessa tai luoton myöntämistä varten. Nymanin ja Lahtosen välisessä sähköpostikeskustelussa Lahtonen perusteli luottotietojen tarkastelua taloudellisella kytköksellä.

”Kun sinulla ja Pressimiehillä on taloudelliseen yhteistyöhön liittyvä kytkös, luottotietojen kysyminen on oikeutettu ja

Hymyn ja Alibin päätoimittaja Mika Lahtonen ei halunnut kommentoida Journalistille somekäyttämistään tai esimerkiksi maksamatta jääneitä palkkioita.

perusteltu asia”, Lahtonen kirjoitti.

Nymanin free-suhteesta Pressimiehet Oy:hyn ei tällaista kytköstä kuitenkaan synny.

JOURNALISTI TAVOITTI Mika Lahtosen puhelimitse, mutta hän vastasi vain yhteen kysymykseen.

Voitko mielestäsi edelleen jatkaa *Hymyn* ja

Alibin päätoimittajana?

”Kyllä.”

Lahtonen on ollut *Alibin* päätoimittaja vuodesta 1998 ja *Hymyn* päätoimittaja vuodesta 2011. Lehdet omistava Otavamedia ostaa *Hymyn* ja *Alibin* Pressimiehiltä niin sanotulla avaimet käteen -periaatteella. ●

Lue lisää: [Journalisti.fi](https://journalisti.fi)

Kommentti: Otavamedia ei kanna vastuutaan

Otavamedia omistaa *Hymyn* ja *Alibin*, ja lehtiä julkaistaan Otavamedian brändin alla. Yhtiö ostaa lehtien tuotannon Pressimiehet Oy:lta, jonka toimitusjohtajana toimii lehtien päätoimittaja **Mika Lahtonen**.

Otavamedia ei ole ottanut minkäänlaista kantaa lehtiensä päätoimittajaa ja kustantajaa koskeviin vakaviin syytöksiin. *Journalisti* on toistuvasti pyytänyt julkaisujohtaja **Katriina Kaarretta** ja toimitusjohtaja **Anne Mantilaa** kommentoimaan asiaa, mutta nämä ovat kieltäytyneet.

Katriina Kaarteelle esitettiin seuraavat kysymykset, joihin hän ei vastannut:

Jatkaako Mika Lahtonen *Hymyn* ja *Alibin* päätoimittajana?

Oletteko keskustelleet ilmi tulleista asioista Otavamedian johdossa?

Olitteko Otavamediassa tietoisia hänen toimistaan?

Aikooko Otavamedia jatkaa yhteistyötä?

Onko Lahtosen käytös hyväksyttävää?

Olemalla kommentoimatta asiaa ja jatkamalla yhteistyötä entiseen malliin Otavamedia lähettää viestin niin tekijöille kuin lukijoille. Yhtiötä ei kiinnosta, että sen omistamien lehtien päätoimittaja solvaa ex-kollegaansa, urkkii freelancerin luottotietoja sekä toimii freelancereita kohtaan muutenkin asiattomasti.

Lehtien tekijät eivät selvästi ole Otavamedialle edes sen arvoisia, että yhtiö kommentoisi heitä kohtaan tehtyjä vääryyksiä, saati pahoittelisi asiaa tai ryhtyisi toimiin tilanteen parantamiseksi.

Maria Pettersson

Kirsi Hataran ja Ilkka Mertsolan ensimmäiset tukipäätökset selviävät maaliskuun aikana.

Millaisille elokuville Suomessa saa rahaa? Sitä linjaavat elokuvasäätiön tukiesittelijät Kirsi Hatara ja Ilkka Mertsola.

Manu Haapalainen, teksti • Teemu Kuusimurto, kuva

Kyllä vain, on ollut kiirettä”, Suomen elokuväsäätiön tukiesittelijä **Kirsi Hatara** sanoo.

”Hakemuksia on ollut ennätysmäisen paljon”, Hataran kollega **Ilkka Mertsola** jatkaa.

”Ja sehän ei tietysti meitä haittaa.”

Hatara ja Mertsola aloittivat työnsä tämän vuoden alussa. He käsittelevät tukihakemuksia nyt ensimmäistä kertaa. Intoa riittää.

Vuonna 1969 perustettu Suomen elokuväsäätiö myöntää rahaa elokuvien tuotantoon, esittämiseen ja levittämiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjaukseen kuuluva säätiö jakoi vuonna 2021 noin 36 miljoonaa euroa.

Tukiesittelijöiden tehtävä on tehdä suositus siitä, mitkä elokuvat ja sarjat saavat säätiön rahoitusta. Hataran ja Mertsolan vastuualuetta ovat pitkät fiktioelokuvat ja draamasarjat.

Heidän harkittavanaan on kahdenlaisia tukia. Kehittämistuki on tarkoitettu alkuvaiheessa oleville hankkeille, ja sitä myönnetään esimerkiksi käsikirjoitukseen tai kuvaussuunnitelmaan.

Tuotantotuki taas on tarkoitettu teoksen valmistamiseen.

Kumpaakin jaetaan neljä kertaa vuodessa. Esittelijät perehtyvät hakemuksiin, saattavat jututtaa tuotantoyhtiöitä, keskustelevat hakemuksista keskenään, ja lopulta päättävät, mille elokuville ja sarjoille esittävät rahaa.

Lopulliset tukipäätökset tekee elokuväsäätiön hallitus. Useimmiten se päättää esitysten mukaan.

”Hallituksella voi esimerkiksi olla lisäkysymyksiä hankkeista, mutta lähtökohta on yleensä se, että me esittelijät olemme parhaiten perillä hakemuksista”, Mertsola sanoo.

Suurin osa hakemuksista ei mene läpi, mutta tukea voi hakea samalle tuotannolle myös uudestaan.

Sekä Hatara että Mertsola ovat työskennelleet elokuva-alalla myös tekijöinä. Voisi kuvitella, että tutut elokuvaihmiset muistuttavat olemassaolostaan ja hakemuksestaan.

”Hakukierros on rauhoitettu. Sen aikana ei saa yrittää myydä projektiaan meille”, Mertsola sanoo.

Varsinkin kielteisen tukipäätöksen tultua yhteydenpito tuotantoyhtiöistä voi sen sijaan olla hyvinkin aktiivista.

”On toivottavaakin, että siinä vaiheessa kysytään lisäperusteita. Se on hyvä hetki käydä keskustelua. Monesti hakemus on sitten seuraavalla kerralla parempi”, Mertsola jatkaa.

”On toki niitäkin, jotka toimittavat sitkeästi saman hakemuksen uudestaan, muuttumattomana.”

MILLAISTA VALTAA TUKIESITTELIJÄT suomalaisella elokuva-alalla käyttävät?

Moni tuotanto jää tekemättä, jos säätiöltä ei heru rahaa. Vuoden 2021 pitkien fiktioelokuvien

rahoituksesta 36 prosenttia tuli elokuväsäätiöltä ja 11 prosenttia kotimaisilta tv-kanavilta.

Samanlainen kuoleman suudelma elokuväsäätiön hylsy ei kuitenkaan ole kuin vielä 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. Siihen saakka elokuväsäätiön ja kotimaisen tv-kanavan rahoitus oli käytännössä ainoa tapa rahoittaa ammattimaista tuotantoa.

Nykyään elokuväsäätiö on yksi toimija audiovisuaalisen kulttuurin kentällä, Mertsola sanoo. Suoratoistopalvelut rahoittavat myös Suomessa varsinkin tv-sarjoja, ja moni tuotantoyhtiö on päässyt käsiksi kansainväliseen rahoitukseen ja yhteistuotantoihin.

”Nyt Suomessa on erilaisia rahoitusmalleja. Elokuväsäätiö on yhtenä merkittävänä rahoittajana mukana katsomassa, mihin tuotantoihin me voimme osallistua ja miten me voisimme auttaa alaa kasvamaan.”

MONET ELOKUVA-ALAN ammattilaiset pitävät elokuväsäätiön tukipäätöksiä läpinäkyvyyttä. Säätiön rahat tulevat opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Ministeriö teetti selvityksiä säätiön tehtävistä ja toiminnasta 2010-luvun kuluessa useaan otteeseen.

Hatara ja Mertsola väittävät, että läpinäkyvä työmyys on menneisyyttä. He palaavat haastattelussa useasti hyvään keskusteluyhteyteensä tuotantoyhtiöiden kanssa.

”Meidän työhömmä ei kuulu omien näkemystemme tarjoaminen tuotannon sisällöstä, mutta autamme mieluummin miettimään, miten hakemusta voisi parantaa.”

Tukiesittelijän on yritettävä pitää oma makunsa loitolla päätöksenteosta.

”Päätösten on kestettävä useampien silmäparien tarkastelu”, Hatara sanoo.

On tietysti aina mahdollista, että joku toinen päättäisi toisin, Hatara ja Mertsola sanovat.

Tukiesittelijät arvioivat muun muassa hakijan ammattimaisuutta, hankkeen sisältöä, sen muuta rahoitusta, vastuullisuutta sekä sitä, onko hakija aiemmin noudattanut sopimuksiaan.

Lisäksi yksittäistä hakemusta vertaillaan kieroksen muihin hakemuksiin.

Säätiön tulee myös huolehtia hakupäätösten moninaisuudesta, joten esimerkiksi maantiede voi vaikuttaa valintoihin.

”Tukemiemme elokuvien ja sarjojen tulisi palvelella mahdollisimman monenlaisia yleisöjä”, Mertsola sanoo.

”Palvelemme myös elokuvateattereita koko Suomessa, myös syrjäseuduilla. Siellä menestyvät erityyppiset elokuvat kuin pääkaupunkiseudulla.”

Esimerkiksi Ruotsissa elokuväsäätiö pyrkii siihen, että mies- ja naisvetoisia hankkeita tuettaisiin saman verran.

Hatara ja Mertsola eivät kaipaa Suomeen prosentteihin sidottua systeemiä.

”Viime aikoina tasa-arvo on toteutunut hyvin”, Hatara sanoo.

Tuoreimmat valmiit tilastot ovat vuodelta 2021. Tukea saaneista pitkistä fiktioelokuvista 56 prosenttia oli miehen ohjaamia, 44 prosenttia naisen. Käsikirjoituksista naisen käsialaa oli 38 prosenttia, miehen 31 prosenttia. Loppujen kirjoittajissa oli molempia.

Mihin tuen saanti sitten voi varmimmin kaataa?

”Sisällöllisesti omaperäisyyden puute on yleisin syy, joskus harkintaan vaikuttaa myös moni ei-sisällöllinen tekijä”, Mertsola sanoo.

”Monesti hakemus voi olla heikko”, Hatara sanoo.

”Jos projektin asiakirjat eivät vastaa toisiaan, tai jos budjetti ei mitenkään vastaa käsikirjoitusta, voi tulla olo, että tämä ei ole vielä sellaisessa vaiheessa kuin haluttaisiin, edes kehittämistukea ajatellen.” ●

Kirsi Hatara, 43

- Toiminut vastaavana tuottajana televisiotuotantoyhtiö Fremantlessa.
- Työskennellyt muun muassa käsikirjoittajana ja tuotantopäällikkönä.
- Valmistunut Aalto-yliopistosta taiteen maisteriksi 2014 pääaineenaan elokuva- ja televisiotuotanto.

Ilkka Mertsola, 57

- Työskennellyt elokuvatuottajana.
- Viimeksi työskennellyt tuottajana Aalto-yliopiston elokuva- ja lavastustaiteen laitoksella.
- Valmistunut Taideteollisesta korkeakoulusta 2007 taiteen maisteriksi pääaineenaan elokuvatuotanto.
- Toiminut Business Finlandin tuotantokannustimen ulkopuolisena asiantuntijana.

Vi skulle förändra världen

– "Man kunde ha talat mindre om kriser och mer om möjligheter"

Hanna Nordenswan, text ● Frida Lönnroos och Martin Stenmark, foton

Anssi Kelas lät blev klasskamraterna murare, taxichaufförer, skomakare, ensamförsörjande mammor och bilförsäljare. Ingen från min årskurs, journalistlinjen på Soc&kom som började kring 2010 blev just det, men flera av oss blev något annat än journalister.

Under utbildningen var nyhetsjournalistiken i fokus och vi sveptes med. Men var vi verkligen så där idealistiska som jag minns det? Jag minns de sena kvällarna på övningsredaktionen: vi följde mordet på **Muammar Gaddafi** och tsunamin i Japan med sådan hängivelse att man kunde ha trott att hela världens nyhetsförsörjning hängde på oss. Förändrar vi världen i dag?

Jag skickar e-post till 18 av mina studiekamrater. Av dem jobbar åtta numera inom journalistiken, nio med annat. En svarar inte. En kan jag inte hitta någonstans, han verkar ha försvunnit från internet. Det ska sägas att mitt urval av just de här 18 är högst subjektivt – en del hoppade på utbildningen senare, andra föll bort i och med militärtjänst, jobb eller andra studier. Urval och statistik är inte min starka sida, det tog mig tre försök att komma igenom den obligatoriska statistiktentan under studierna. Men dessa 18 var tillsammans på Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet, i alla fall en stund.

I Stockholm svarar **Michaela Rosenback** på mitt videosamtal. Jag vet redan ungefär vad som sker i hennes liv och karriär, vi har hållit kontakten. Vi blev vänner, som många av oss på j-linjen blev. I flera av svaren framkom att man tänker bakåt till en grupp med bra sammanhållning som sporrade varandra. Michaela är mammaledig med snart ettåri-

ga **Sigrid**. Hennes man **Lucas** gick på journalistlinjen ett år under oss och är Norden-korrespondent för Svenska Yle. Michaela är frilans och jobbar främst med tv. Hennes senaste serie, *Längtan till landet*, har kring 170 000 visningar på Yle Arenan.

"När jag började studera var skrivandet min grej, därför sökte jag in. Jag tänkte aldrig att jag skulle göra tv, men jag testade och gillade det."

En av de första böckerna vi skulle läsa under studierna hette *Yrke på glid* av **Gunnar**

Nygren. Den kom ut 2008 och målar upp en bransch i förändring i ett oförutsägbart medielandskap. Michaela säger att hon saknade en optimism kring att journalistik kan vara annat än nyheter.

"Många kommer bli arbetslösa, journalistiken kommer gå åt helvete'. Vi skämtade mycket om vårt yrke på glid, från dag ett sa-des att det är svårt att få jobb. Jag minns inte om jag tänkte det då men sett i efterhand hade det kanske varit bättre att tala om brytningsskedet som en chans, vår generation

Blivande journalister år 2010. Bakre raden: Zacharias Kullman, Sofia Ekstam, Daniel Donner, Mikael Stenlund. Främre raden: Annina Suominen, Elisa Häggström, Nina Lindqvist, Jenny Råman, Christina Parviainen, Fanny Fröman, Hanna Nordenswan, Michaela Rosenback, Tobias Pettersson.

"Det jag kunde sakna var nån slags optimism kring att journalistik kan vara annat än nyheter", säger Michaela Rosenback när hon tänker tillbaka på journalistikutbildningen.

har möjlighet att vara med och påverka vad journalistiken blir i framtiden."

Mikael Stenlund, i dag journalist på Svenska Yle, minns i sitt e-postsvar att utbildningen fokuserade mycket på att försöka förutse mediernas framtid.

"En fin tanke, men något som senare visade sig datera kunskapen ganska mycket. Vi diskuterade medborgarjournalistik i bloggar, en genre som sjunkit i anseende och snarare kom att visa varför det behövs gedigna mediehus med systematisk faktakoll. Vi bekantade oss med sociala medier som senare

försvann och fick höra saker som 'finns ni inte på Twitter borde ni fundera ifall ni ens tänkt jobba som journalister'".

UTBILDNINGEN FÖRBEREDDE OSS på många sätt för en journalistkarriär inom Svenskfinland. Vi lärde oss läsa radionyheter med tydligt uttal och gjorde praktik på KSF Media, Svenska Yle och HSS Media.

Ändå antingen bor eller har många av oss bött utomlands och jobbat utanför ankdammen. Universitetet uppmuntrade oss till utbyten och internationella studier. Vi stu-

derade i Sydafrika, Danmark, Nederländerna, Tasmanien, Tanzania, Tjeckien och Tyskland.

Något som kommer fram i mångas svar är att utbildningen nästan utgick ifrån att man ville jobba med nyheter.

På vår första praktik blev jag skickad till Svenska Yle och *Aktuellt*, tillsammans med **Andreas Lundgren** (då **Andersson**). Tillsammans gjorde vi ett – för praktikanter typiskt – inslag om vårfåglar. Vi satte stor vikt vid att ljudmiljön blev bra och jag tog det hårt när nyhetsuppläsaren uttalade mitt namn fel.

På en presskonferens fick Andreas ställa en fråga på franska, som han behärskade bättre än jag. Det blev 2–0 till Andreas under den praktiken. I dag är han kanske den som flyttat längst ifrån journalistiken.

”Nyfikenhet och förmåga att lyssna. Både journalister och präster är betjänta av förmågan att höra sådant en person inte säger rakt ut och upptäcka vad man behöver ställa för följdfrågor.”

Också Andreas berättar via en skärm, från Sibbo, där han bor med sin dotter och fru. Han jobbar som församlingspastor i Borgå svenska domkyrkoförsamling.

Medan vi andra sommarjobbade på redaktioner runt om i Finland åkte Andreas till Spanien för att pilgrimsvandra 800 kilometer till Santiago de Compostela. Efter vandringen tillbringade han ännu en månad på kloster i Frankrike.

”Där sa jag för första gången åt mig själv att jag inte vill bli journalist. Sen formulerade jag vad det är jag inte vill. Och jag ville inte bli bitter och cynisk. Under studierna såg jag så många som blivit cyniska för att man ser så mycket skit.”

Det var uttryckligen nyhetsjournalist Andreas inte ville bli.

”Jag ville inte bli formad till att måsta tänka så kritiskt om alla människor. Senare har jag insett att det finns massor med glada och positiva nyhetsjournalister. Men det var mitt unga behov av ett bestämt svar.”

FÅ AV OSS BLEV ÄNDÅ rakt av nyhetsjournalister. Men en del. **Catariina Salo, Tobias Petersson, Annina Suominen, Thomas Silén** och **Fanny Fröman** jobbar på olika sätt med nyheter, från politik till nyheter för barn och unga. **Daniel Donner** jobbar med kommunikation men skriver kolumner för *Hbl*.

Majoriteten av dem som inte jobbar med journalistik jobbar med olika former av kommunikation: kommunikationsexpert, marknadsföringsspecialist, kommunikatör, account manager, administrativ assistent, evenemangsproducent och Head of Employee Experience. **Sofia Ekstam** är modersmålslärare, **Zacharias Kullman** ljudplanerare.

För många var det just glimtarna av studier utanför nyhetsvärlden som satte spår. **Isabella Mattsson** använder fortfarande sitt exemplar av boken *Svenska skrivregler* flera gånger i veckan, Zacharias har haft nytta av kursen i mediejuridik. Själv minns jag tydligt en kort kurs i kreativt skrivande, då **Monika Fagerholm** föreläste och vi fick skriva mer skönföreläsningsart. Och en av oss, **Elsa Kemppainen**, har sedermera gett ut en roman.

Tobias nämner reportagekursen.

”Man fällde en nål på en karta och åkte sedan till den plats där nålen landade för att skriva ett reportage om just det stället.”

Jag minns tydligt Tobias reportage, för det var så otroligt. Historien började på en buss,

”Kanske både journalister och präster är betjänta av förmågan att höra sådant en person inte säger rakt ut, upptäcka vad man behöver ställa för följdfrågor”, säger Andreas Lundgren, i dag församlingspastor i Borgå.

fortsatte med en man som gjorde specialeffekter till filmer och slutade på en bar. Jag sprang på Tobias i universitetsbiblioteket innan han skulle iväg, han satt och läste kommunböcker om Loppis. Noggrann då, noggrann nu – reportaget publicerades senare i *Hufvudstadsbladet*. Tobias är nyhetschef på *Hbl* och har precis utnämnts till tidningens nya Nordenkorrespondent.

”Fast det låter naivt ville jag försöka förstå världen genom att skriva om den. Jag hoppades också kunna roa och beröra den som råkade på något jag skrivit. I grunden har det här inte förändrats, men i synnerhet mitten av 2010-talet var en svår tid i medievärlden. Jag lärde mig tidvis mer om samarbetsförhandlingar än om journalistik”, skriver Tobias som svar på en av frågorna jag skickade ut till alla.

”De senaste åren har det ändå känts som om tidvattnet börjat vända. Sifferpressen är visserligen hårdare, men diskussionen är tillbaka i själva innehållet. Jag tror det kan vara roligare att komma in i medievärlden nu än för, säg, 6–8 år sedan.”

Vi utbildade oss under en brytningspunkt i branschen och kom ut på en arbetsmarknad som ingen hade förutsett på rätt sätt. Vi anpassade oss och tog kanske med oss små bitar från olika delar av utbildningen. Vi gör så gott vi kan och jag tror världen är lite förändrad för det.

Vi blev kommunikatörer, specialister och lärare. Präster, experter och ljudplanerare. Och vi blev journalister, korrespondenter, skribenter och filmskapare. ●

Vi måste prata mer om frilansarnas pengar

Frilansandet är fortfarande ett koncept som få mediehus verkar förstå sig på. I senaste *Journalisten* (2/2023) kunde man läsa att Yle, för kameraoperatörer som jobbat för dem regelbundet, erbjuder ett arvode på 40 euro i timmen och minimiarbetsstid på fyra timmar för kortare uppdrag. Alltså 160 euro för en halv dags arbete – oberoende av vilken kamerautrustning eller erfarenhet man har.

MIN PAPPA BRUKADE säga att det inte lönar sig att bli journalist, för de får bara dåligt betalt, alla hatar dem och några jobb finns inte heller. Det absolut värsta man kan bli var enligt honom frilansjournalist. Det är journalister som är så dåliga att de inte ens kan få ett fast jobb.

Pappa hann ändra åsikt före han gick bort, men ibland känns det som om många mediehus ännu delar pappas gamla uppfattning.

Journalistförbundet försöker förhandla om minimilöner för frilansar, vilket är ett steg i rätt riktning. En sak jag ofta lyfter upp är mediehusens bristfälliga förståelse för olika typer av frilansande. Till exempel har många mediehus i jämlikhetens namn samma arvoden oberoende om frilansaren jobbar på skattekort eller fakturerar på firma, eller oberoende om hen har ett annat bra betalt jobb eller lyfter pension. Mitt i skenande inflation och energikris har inte en enda av mina uppdragsgivare höjt på arvoden.

DEN STÖRSTA BOVEN för frilansar är osäkerheten. En anonym kameraoperatör som intervjuas av *Journalisten* konstaterar att riskerna man tar som företagare inte på något sätt

syns i arvodet. Samtidigt känner hen att man måste vara i konstant standby och kunna reagera om man blir ombedd att jobba. Folk med månadslön får jourersättning i liknande arrangemang.

Osäkerheten kan lätt komma krypande och ta över. Det hände mig i november när det var väldigt tyst på jobbfronten. Jag satt hemma och deppade och tänkte att det blivit dags att söka jobb i närbutikens kassa. Jag fakturerade nästan ingenting på en månad, men skulle ändå betala förskottsskatt och pensionsförsäkringsavgift på nästan 3000 euro den månaden. Det är normalt att det går upp och ner och någonting man måste försöka lära sig hantera.

Frilansar förtjänar att förtjäna bättre.

Normalt tjänar jag bättre än vad jag skulle göra som fast anställd. Så borde det också vara med den risk man tar som företagare. Men så är det inte för de flesta. Enligt Journalistförbundets undersökning tjänar frilansar kring hälften av vad anställda tjänar.

Frilansar förtjänar att förtjäna bättre, men då krävs det mer öppen diskussion om pengar. Tänk om uppdragsgivarna skulle tänka att frilansar inte är så dåliga journalister att de inte kan få ett fast jobb, utan så bra journalister att de klarar sig utan ett.

Liselott Lindström ●
Skribenten är frilansjournalist.

FÖRE DEADLINE

Alexander Mahmoud till Journalistförbundets svenska seminarium

Den svenska fotografen, journalisten och författaren **Alexander Mahmoud** gästar Journalistförbundets svenska seminarium som hålls i Åbo 14–15 april. Mahmoud är aktuell med boken *Du vill inte mer* (Norstedts, 2023) som beskrivs som "en rapport från en värld i stadigt förfall". Boken, med text och bilder av Mahmoud, är både en arbetsdagbok och en självbiografi men fokus ligger på människorna han möter.

På seminariet berättar Mahmoud, genom sina bilder, om sitt arbete, om sin bok och om tillvaron som frilans och fast anställd. Mahmoud är i dag fast anställd på *Dagens Nyheter* – före det var han frilans i elva år och "jobbade all vaken tid".

År 2021 fick Mahmoud Stora journalistpriset för granskningen *Barn till varje pris*, som han gjorde tillsammans med **Patrik Lundberg** och **Josefin Sköld**

på *DN*. Priset gavs i kategorin Årets avslöjande och handlar om internationella adoptioner.

I SEMINARIET MEDVERKAR också **Carl-Gustav Lindén**, professor i datajournalistik vid universitetet i Bergen, som talar om journalistik, maskininlärning och chatbottar. *HBL*-journalisten **Sylvia Bjön** leder en kort workshop om vad som är bra att tänka på om arbetsgivaren inleder omställningsförhandlingar.

På fredagen gör seminariedeltagarna ett studiebesök till Yle Åbolands redaktion. Där blir det en diskussion om lokal konkurrens med Yle Åbolands nyhetschef **Maria Nylund** och *Åbo Underrättelsers* nyhetschef **Pia Heikkilä**.

Journalistförbundets svenska seminarium är öppet för alla svenskspråkiga medlemmar. Förbundet täcker logi och resekostnader för deltagare som bor

FOTO: SALLY HALLBERG, NORSTEDTS

Fotografen Alexander Mahmoud jobbar på *Dagens Nyheter*. Han är aktuell med boken "Du vill inte mer" som utkom i februari.

utanför Åboregionen. Det kompletta programmet och en länk till anmälan finns på Journalistförbundets webbplats.

Lina Laurent

FOKUS

Thomas Sandholm rakastaa työtään, vaikka sai siitä kahdesti potkut

Marja Honkonen, teksti ● Meeri Utti, kuva

Rakastan tätä työtä ja viittomakieltä. Se on äidinkieleni. Rakastan myös yhteiskunnallisista asioista kertomista”, **Thomas Sandholm** viittoo.

Yle Uutiset viittomakielellä -lähetyksen ankkurina työskentelevä Sandholm, 59, on tehnyt Ylellä uutisia jo viidellä vuosikymmenellä. Hän tuli taloon vuonna 1982. Kun viittomakielinen uutislähetys aloitettiin vuonna 1994, Sandholm oli sen ensimmäinen juontaja.

Peräti kahdesti Sandholm on myös saanut Yleltä potkut. 1990-luvulla Sandholm otti yhteen kuulevien esihenkilöidensä kanssa: hän halusi nostaa esiin kuuroille tärkeitä asioita, pomot samaa uutisagenda kuin muissakin lähetyksissä.

”Yhteiskunta ei ollut vielä valmis viittomakielisiin uutisiin, eikä antamaan kuuroille valtaa päättää sähkeistä. Ajateltiin, että kuuroja pitää hoivata.”

Nyt tilanne on toinen. Sandholm kokee Ylen johdon ymmärtävän viittomakielisten uutisten tärkeyden. Myös oma ”kovapäisyys” on iän myötä liehtynyt.

Viittomakielistä uutislähetystä tekee kolme äidinkieleltään viittomakielistä uutisankkuria. Jos Sandholm saisi päättää, toimitus olisi suurempi. Silloin toimittajilla olisi aikaa tehdä syventäviä, tutkivia juttuja viittomakieliselle yleisölle. Kriittisen journalismin tekeminen kuurojen tiiviissä yhteisössä ei silti ole helppoa, Sandholm sanoo.

”Joskus oloni on kaksijakoinen: olenko journalisti vai kuurojen yhteisön edustaja? Ne kulkevat tässä työssä rinnakkain.” ●

Thomas Sandholm juontaa viittomakielistä uutislähetystä, jota Yle tekee päivittäin. Kuvassa hän viittoo ”peura”.

Ville Eloranta ● Kirjoittaja on Helsingin Sanomien kielenhuollosta vastaava toimittaja.

Nippelit kiinnostavat lukijoita yhä, mutta kielen kohtalo on muualla

Edes pitkä poissaolo töistä ei aina takaa, että myös lukijapalaute pysyy poissa. Se saattaa kuitenkin asettua eri valoon kuin muulloin.

Äskettäisen vanhempainvapaani aikana sain somekanavissa viestejä muun muassa kollegoideni taipumuksesta pilkuttaa *kuin*-sanaa tarpeettomasti ja käyttää *lie*-verbin yhteydessä toista verbiä ("Kuka lie talon omistaakaan").

Kiitos viesteistä, ne ovat kieliohjeiden valossa aiheellisia. Huolehtiessani alle yksivuotiaan ehjänä pysymisestä en silti voinut olla ajattelematta, että osa palautteeksi asti päätyvistä murheista on hieman akateemisia. Kumpaakin edellä mainittua erhehtä on esiintynyt vuosikymmenten ajan, eivätkä ne tuntuisi erityisesti uhkaavan kiellemme tulevaisuutta.

Mitä jos pyyhimmekin pölyjä hyllyltä samaan aikaan kun rakennuksen toinen siipi on ilmiliekeissä?

Helmikuun alussa Säätytalossa pidettiin seminaari, jossa kerrottiin ministeriöiden käynnistämistä suo-

men kielen asemaa ja elinvoimaisuutta kartoittavista hankkeista. Huolta ovat herättäneet esimerkiksi yleiskielen taitojen heikkeneminen, englannin kasvava valta-asema ja maahanmuuttajien usein kehnot mahdollisuudet omaksua uuden kotimaansa kieli. Samalla on pelätty, että jo nyt niukoin resurssein pyörivä Kotimaisten kielten keskus rampautuu täysin juuri kun sen työtä todella tarvittaisiin.

Seminaarin aikana suomen kielen lautakunnan edellinen puheenjohtaja, professori **Jaakko Leino** esitti pienryhmässä radikaalin, jopa provosoivan idean: mitä jos yleiskielen ohjeet räjäytettäisiin ja rakennettaisiin uudelleen? Ajatuksena oli, että näin päästäisiin eroon niistä kuormittavasta nippelitiedosta ja pystyttäisiin keskittymään olennaiseen eli selkeyteen ja ymmärrettävyyteen.

Ideaa voi joka tapauksessa pitää rohkeana maassa, jossa pelättiin *alkaa tekemään* -muodon rappeuttavan koko kielen.

TUTKITTUA

Nettihäirintä vaikuttaa myös uhrin kollegoihin

Media-alan ammattilaisten kohtaama nettihäirintä aiheuttaa kärsimystä paitsi uhrille myös häirintää todistaville kollegoille.

Tämä käy ilmi tutkimuksesta, joka julkaistiin tammikuussa *Journalism & Mass Communication Quarterly* -lehdessä. Julkaisussa joukko Tampereen yliopiston tutkijoita analysoi journalistista työtä tekevien suomalaisten kokemuksia nettihäirinnästä.

Tutkimusaineisto kerättiin strukturoidulla kyselyllä, johon vastasi 695 suomalaista media-alan ammattilaista. Vastauksissa ammatit jakaantuivat osapuilleen samoin kuin Journalistiliiton jäsenkunnassa. Freelancerit olivat tosin aliedustettuja.

Miehet ja naiset kertoivat kohtaavansa nettihäirintää suunnilleen yhtä paljon. Tuloksista kuitenkin paljastui, että nuoriin naisiin kohdistuu erityistä identiteettiä liittyvää häiriköintiä. Naisien ammattitaitoa vähätellään, ja seksuaalinen

häirintä on netissä yleistä.

Tutkimuksessa kysyttiin myös ihmisten valmiutta ryhtyä toimiin häiriköitä vastaan. Suosituin reagoitintapa nettihäirintään oli asian ohittaminen. Sama on huomattu aiemmissakin tutkimuksissa. Harva raportoi häirinnästä työnantajalle tai viranomaisille.

Tutkimus tuotti uutta tietoa koskien nettihäirinnän vaikutusta uhrin kollegoihin. Kyselyn perusteella kollegaan kohdistuva häiriköinti aiheuttaa sitä enemmän ahdistusta, mitä tutummasta ihmisestä on kyse.

Kun häirintätapaus on kyllin vakava, se kokeuttaa sivullisia laajemminkin. Ihmiset ovat valmiita puuttumaan esimerkiksi näkemäänsä tappouhkaukseen, vaikka kohde olisi itselle tuntematon.

Nettihäirintä ei vaikuta vain uhriin vaan la-

jempaan joukkoon. Sivulliset voivat altistua myös häirinnän kielteisille seurauksille, kuten mielenterveysongelmille, itsesensuurille ja halulle vaihtaa alaa.

Tutkijat esittävät, että nettihäirintä heikentää toimittajien hyvinvointia ja vaarantaa tiedonvälityksen. Ongelman torjuntaan tulisi ohjata lisää resursseja kaikilla tasoilla.

Juha Matias Lehtonen

Riina Nevalainen, 42, aloittaa toukokuussa *Kauppalehden* vastaavana päätoimittajana ja Alma Talentin toimitusten johtajana. Nevalainen on työskennellyt pitkään *Aamulehdessä* toimittajana, uutispäällikkönä ja viimeksi toimituspäällikkönä. Vuonna 2020 Nevalainen palkittiin vuoden journalistisena pomona. Hänestä tulee ensimmäinen nainen 125-vuotiaan *Kauppalehden* vastaavana päätoimittajana.

Kauppalehden Riina Nevalainen uskoo, ettei viisaus asu yhdessä päässä

Millaisia tavoitteita sinulla on Kauppalehdelle?

Haluaisin auttaa kehittämään *Kauppalehden* ja Alma Talentin mediaperheen vahvuuksia, ja löytää myös uusia avauksia. Jos onnistun motivoimaan tiimiä ja jos lukijatkin kiittävät, voin ajatella onnistuneeni.

Mitkä ovat Kauppalehden vahvuudet?

Suomen monipuolisin pörssiutisointi on rahanarvoista sisältöä lukijoille. Talouden ilmiöjutut, henkilöjutut, laajemmat tausta-artikkelit. Ehdoton vahvuus ovat dataan perustuvat kokoavat jutut esimerkiksi maakuntien vahvimmista yritysistä. Seläistä eivät muut Suomessa tee.

Entä mitä parannettavaa lehdellä voisi olla?

Kauppalehti voisi tavoittaa nykyistäkin laajemman yleisön, nyt kun sijoitusbuumi on tuonut rahapuheen nuortenkin keskuuteen ihan eri tavalla kuin vielä kymmenen vuotta sitten. Taloudesta ja inflaatiosta puhutaan joka paikassa.

Millainen johtaja aiot Kauppalehdessä olla?

Uskon valmentavaan johtamiseen. Viisaus ei asu yhdessä päässä, vaan tarvitaan monenlaisia ajatuksia, joista yhteistyön avulla löydetään paras mahdollinen suunta. Toivon, että olisin keskusteleva ja toki tarvittaessa jämäkkä.

Mitä ajattelet siitä, että olet ensimmäinen nainen Kauppalehden vastaavana päätoimittajana?

Olen ylpeä siitä, että pääsen myötävaikuttamaan työelämän tasa-arvoistumiseen. Tietysti osaamisen pitää ratkaista nimityksissä. Suomessa on hienoja naisia media-alan

johtavissa tehtävissä. *Hesarin* päätoimittaja **Laura Saarikoski** tai *Kalevan* vastaava päätoimittaja **Sanna Keskinen** ovat hyviä esimerkkejä.

Mitä otat mukaasi Aamulehdestä?

Tein siellä pitkän rupeaman ja opin paljon. Olin aluksi verkkodeskissä, jossa saimme kokeilla ja tehdä itsenäisesti, ja vähitellen digitaalinen journalismi laajeni koko toimituksen vahvuudeksi. *Aamulehden* journalismia yhdistää ratkaisukeskeisyys, ymmärryksen luominen ja hyötyjournalismi. Tätä ajattelua tuon mukani.

Olet kertonut haluavasi tutkia tekoälyn mahdollisuuksia toimitustyössä. Miten?

Sitähän käytetään jossain määrin jo monessa toimituksessa. Yhtäältä tekoälyn avulla rakennetut työkalut voivat tukea journalistista prosessia. *Aamulehdessä* on esimerkiksi ollut käytössä jo pitkään otsikoinnin tueksi tehty työkalu. Toisaalta tekoälyn avulla voi parantaa uutissivustojen käyttökokemusta. Esimerkki tästä on journalistisen suosittelun käyttö, jonka avulla lukijoita ohjataan heitä kiinnostavien juttujen pariin.

Kuka on ammatillinen esikuvasi?

Tämä on aika helppo! Olen toisen polven journalisti, ja ammatillinen esikuvani on ilman muuta äitini **Merja Perttula**. Jos hän ei olisi ollut journalisti niin en välttämättä olisi päätenyt alalle. Hän on työskennellyt aikanaan *Uuden Suomen* toimituksessa ja sittemmin freenä.

Manu Haapalainen

Taiteiden yön tuoksut tallentuivat novelliin

Radioteatteri esitti 1990-luvulla Tampereen Teatterikesässä useita liveääniteoksia. Vuoden 1992 teos oli **Arto Mellerin** *Syvän etelän yöt*. Se uusittiin Helsingin Taiteiden yössä pari viikkoa myöhemmin elokuussa.

Aloitimme ääni-installaation rakentamisen Helsingin Kasarmitorilla iltapäivällä ja vedimme satoja metrejä kaapelia. Teippasimme johdot ilmastointiteipillä kiveykseen, jotta ne pysyisivät paikallaan.

Kasarmitorille virtasi illalla väkeä mukanaan omat eväät ja juotavat. Väkijoukon hulinan yllä kaikui Arto Mellerin runoilu ja **Pekka Rechardtin** bändin soitanta. Show onnistui hyvin.

Kun pääsimme purkamaan, oli jo pimeä yö. Rekvisiitta, kaiuttimet ja kaapelit lastattiin pakettiautoihin. Juopuneen väkijoukon seassa oli hankalaa työskennellä, ja kaatuilevien juhlijoiden väistely alkoi ärsyttää. Teipit eivät irronneet katukivistä, joten revimme vain johdot irti.

Purkutyö eteni ääniauton taakse. Siellä notkui kaljapönnäinen tyyppi, joka lorotteli vapautuneesti kaapeleiden päälle. **Mikon** piti oikein korottaa ääntänsä, jotta piuhuille virtsaaminen loppui.

Kun johdot oli nosteltu pakettiautoon, lasti haiskahti. Meitä pikkuisen nauratti, sillä osa kaiuttimista ja pissalta löyhkäävistä kaapeleista oli lähdössä aamulla Finlandia-taloon, jossa oli joku hieno tilaisuus.

Myöhemmin kävi ilmi, että kirjailija **Hannu Raittila** oli napannut tapauksen novelliinsa *Taiteiden yöt*. Raittila työskenteli tuohon aikaan Radioteatterin dramaturgina.

”Äänisuunnittelijat pohtivat, millaisia tuoksua Finlandia-talolla mahtaa leijailla. Sitten he totesivat, että vittuako se meille kuuluu, ja paiskasivat pakettiauton ovet kiinni.”

Mikko Ahonen ja Eero Aro

Kirjoittajat ovat Radioteatterista eläkkeelle jääneitä äänisuunnittelijoita ja tuottajia.

MITÄ SINULLE ON SATTUNUT JA TAPAHTUNUT? LÄHETÄ TARINASI OSOITTEESEEN JOURNALISTI@JOURNALISTI.LIITTO.FI

Näin Yle sopi perhevapaista

- Synnyttävä vanhempi saa 40 arkipäivän ajan palkkaa raskausvapaansa aikana ja 32 arkipäivän ajan vanhempainvapaansa aikana.
- Toinen vanhempi saa palkkaa 32 arkipäivän ajan vanhempainvapaansa aikana.
- Adoptiovanhemmista toinen saa palkkaa kolmen kuukauden ajan vanhempainvapaansa aikana. Lisäksi myös toinen vanhempi saa jatkossa palkkaa 32 arkipäivän ajan.

Uudet vanhempainvapaat näkyvät eri alojen työehtosopimuksissa vaihtelevasti, Journalistiliiton edunvalvontajohtaja Petri Savolainen sanoo. Esimerkiksi kaupan alalla ja kunnissa toisen vanhemman palkallista vapaata on pidennetty, kemian- ja teknologiateollisuuden sopimuksissa taas ei.

YLE SOPI TASA-ARVOISISTA PERHEVAPAISTA, MUUT EIVÄT – LIITTO ON VALMIS KÄRÄJILLE

Marja Honkonen, teksti • Heli Saarela, kuva

Media-alan perhevapaat ovat yhä epätasa-arvoiset. Ainoastaan Yle on tähän mennessä sopinut ei-synnyttävän vanhemman palkallisen vapaan pidentämisestä.

Ei-synnyttävä vanhempi eli esimerkiksi lapsen isä tai toinen äiti saa Yleltä jatkossa 32 päivän ajan palkkaa vanhempainvapaansa aikana. Aiemmin palkallinen "isyysvapaa" oli Ylellä 18 arkipäivää. Asia ratkesi 28. helmikuuta päättyneissä tes-neuvotteluissa.

Perhevapaita koskeva laki uudistettiin viime elokuussa niin, että vanhempainvapaa piteni ja se jaettiin vanhempien kesken tasan. Laki määrää, kuinka monta päivää perhevapaata saa ottaa, mutta ei velvoita maksamaan vapaan ajalta palkkaa. Palkasta sovitaan työehtosopimuksissa.

Media-alan työnantajat ovat olleet haluttomia muuttamaan palkallisen vapaan osuutta aiemmassa – ainakaan niin, että sen määrä kasvaisi.

Esimerkiksi MTV:n sisällöntekijöitä ja elokuva- ja tv-alan työntekijöitä koskevissa neuvotteluissa

osapuolet, työntekijöitä edustava Journalistiliitto ja työnantajaliitto Palta, pääsivät sopuun sopimuksen sanojen muuttamisesta nykyisin mukaisiksi. Esimerkiksi "isästä" tuli "ei-synnyttävä vanhempi".

MTV:n sopimus takaa synnyttäneelle vanhemmalle palkan 72 arkipäivän ajalta. Toinen vanhempi saa tyytyä kuuteen päivään. Myös elokuva- ja tv-alalla toisen vanhemman palkallinen vapaa on kuusi päivää.

JOURNALISTILIITON EDUNVALVONTAJOHTAJAN Petri Savolaisen mielestä erimittaiset palkalliset vapaat ovat syrjivä käytäntö. Hän toivoo, että vanhemmat, joille tarjotaan vain kuusi päivää palkallista vapaata, uskaltautuisivat kyseenalaistamaan kirjauksen ja vaatimaan enemmän.

"Jos työnantajan vastaus on se, että sinulle kuu- luu vain kuusi päivää, koska olet mies, kannattaa olla liittoon ja luottamushenkilöön yhteydessä", Savolainen sanoo.

Journalistiliitto etsii jäsentä, joka haluaisi lähteä oikeuteen hakemaan alalle tasa-arvoisempaa van-

hempainvapaata.

"Meillä on toive löytää riitauttaja, joka haluaa viedä asiaa eteenpäin."

Savolaisen mukaan samaa harkitaan myös muissa liitoissa aloilla, joilla perhevapaista ei olla päästy sopuun. Jos asia ei etene neuvotteluissa, se täytyy ratkoa käräjillä.

"Työnantaja ottaa tässä tietoisien riskin", Savolainen sanoo.

LEHDISTÖN JA KUSTANNUSTOIMITTAJIEN osalta palkallisen vapaan määrään palataan tes-neuvotteluissa, joiden on määrä päättyä huhtikuun lopussa. Niissä työnantajaa edustaa Medialiitto.

Medialiitto esitti viime tes-neuvotteluissa mallia, jossa palkalliset äidin kolme kuukautta ja isän kuusi päivää olisi muutettu palkalliseksi 40 päivän raskausvapaaksi ja 21 päivän vanhempainvapaapäiväksi kummallekin vanhemmalle.

Journalistiliiton mielestä malli huonontaisi palkallisia perhevapaita naisvaltaisilla aloilla. ●

Lue lisää uusista työehtosopimuksista s. 6–7

52 MÄÄRÄAIKAISUUTTA ON TYÖELÄMÄN IHMISOIKEUSRIKOS

Pätkätyöläinen nukkuu yönsä huonommin. Määräaikaisella ei ole samoja etuja kuin ”vakkareilla”. Määräaikaisella sopimuksella olevan kannattaa ottaa kaikki tarjotut työt vastaan. Määräaikainen ei voi valittaa mistään.

Mielikuvat pätkätyöstä media-alalla ovat kaikille tuttuja – ja valitettavasti usein täyttä totta.

Olen toiminut yli kymmenen vuotta erilaisissa media-alan luottamustoimissa ja huomannut, että määräaikaisten asemassa on silti myös paljon ongelmia, joista ei yleisesti tiedetä. Niistä ei myöskään puhuta, vaikka pitäisi.

Luottamushenkilönä minulle tuli yllätyksenä, että esimerkiksi kolmekymppisillä määräaikaisilla on työstressistä ja tulevaisuuden epävarmuudesta johtuvia pitkiä poissaoloja. Samaa kertoo Jyväskylän yliopiston juuri julkaistu tutkimus. Sen mukaan työuupumus tai kohonnut työuupumusriski koskee jo joka neljättä alle 36-vuotiasta.

Epävarmuutta on vaikea sietää, mutta pätkätyöläisen täytyy tottua siihen.

Kollegana näin, kuinka määräaikainen työntekijä pysyy tyynenä ja ottaa kiitollisena vastaan jälleen uuden pätkäsopimuksen.

Luottamushenkilönä näin taas aivan toisenlaisen työntekijän. Kohtasin lukemattomia päteviä määräaikaisia, joiden ammatillinen itsetunto oli alamaissa. He kokivat tilanteen epäoikeudenmukaisena ja olivat syystäkin vihaisia ja pettyneitä.

Sopimuksen tekevä esihenkilö on usein aidosti hankalassa välikädessä. Hänellä ei ole mahdollisuuksia tarjota toistaiseksi voimassa olevaa sopimusta, vaikka hän tietää, että kyseisen henkilön työpanosta tarvitaan jatkuvasti.

Sopimukseen kirjataan jokin lakipykälät täyttävä määräaikaisuuden peruste, ja pätkätyöläisen painajainen jatkuu.

TIEDÄN MYÖS, ETTÄ määräaikaisia sopimuksia voidaan ketjuttaa loputtomiin. Toimin Ylellä kahden radiokanavan tukihenkilönä ja luovien sisältöjen luottamushenkilönä vuosien 2010–2022 aikana. Tuon ajanjakson karuun tapaus oli 52 perättäistä määräaikaista sopimusta. Tuo reilun sentin pakuinen sopimusnippu edustaa minulle kärjistäen työelämän ihmisoikeusrikosta – asiaa, jota ei saa unohtaa ja joka ei saa toistua.

Miksi pitkiä ketjutuksia kuitenkin tapahtuu edelleen? Vastaus on sama, oli sitten kyseessä Yle tai kaupallinen mediatalo. Omistajien tahoilta tulevan linjauksen mukaan henkilöstökuluissa on säästettävä. Vakinainen henkilömäärä ei saa kasvaa, mutta silti sisällön määrää lisätään ja sen on oltava monimuotoisempaa. Syntyy ongelma, joka ratkaistaan käyttämällä pätkätyöläisiä.

Kestävämpi ratkaisu saavutettaisiin, jos mediatalojen rahavirroista päättävälle omistajille kerrottaisiin, että vakituiseen työntekijään panostaminen tulee ajan myötä halvemmaksi kuin määräaikaisruletin pyörittäminen. Vuodenvaihteessa Ylessä työskenteli yli 400 pätkätyöläistä.

Miten kävi yli viidenkymmen sopimuksen pätkätyöläiselle?

Runsaan puolen vuoden kuluttua siitä, kun hän toi sopimusnippunsa minulle, hän sai toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen. Myös Ylen johto tajusi lopulta, ettei ketjutus ollut oikein tai reilua. Entinen pätkätyöläinen nukkuu yönsä toivottavasti paremmin. ●

Marko Gustafsson ● Kirjoittaja on Ylen toimittaja ja Journalistiliiton valtuuston jäsen.

Lehtimiesten rouvat ovat jääneet sivuun, harmiteltiin Sanomalehtimiehiessä 6/1951.

Rouvat, terhistykää!

Liittomme toiminta-aikana [-] lehtimiesten rouvat ovat vuosikymmen vuosikymmeneltä yhä enemmän jääneet sivuun journalistimaailmasta”, kirjoittaa **Eino Tikkanen** *Sanomalehtimiehiessä* marraskuussa 1951.

Perheenäidit olisi saatava pidettyä mukana alan kehityksessä, hän toteaa. On esimerkiksi kiusallista, kun rouvat ovat mukana ulkomaankeikoilla, eivätkä pysty seurustelemaan illallisella ulkomaisten kollegojen kanssa.

Tikkanen myöntää, että osa sanomalehtimiesten vaimoista on ”ns. virka-rouvia”, osa jopa itse alalla. Silti sanomalehtimiesten rouvain olisi syytä terhistäytyä. Hän ehdottaa, että rouvat perustaisivat omia kerhoja, joissa puivait miestensä alan asioita.

”Vaikka ainakaan aluksi ei rouvien toiminnasta olisi odotettavissa kovin suuria tuloksia, niin [-] ajan oloon he ehkä pystyisivät saamaan aikaan yhtä ja toista, millä olisi merkitystä koko ammattikunnalle.”

Tähän asti monet rouvat ovat Tikkanen mukaan puuhailleet esimerkiksi lastensuojelun parissa.

”Meidän miespuolisten journalistien olisi tervehdittävä tyydytyksellä sitä käännettä, jos puolisoimme vihdoinkin saataisiin yrittämään omatoimista yhteistyötä ammattikunnallisen yhteistyön hyväksi.”

Maria Pettersson

Yleisradion Virastoryhmän valtiatar

RADIOITOIMITTAJA KIRSTI IRIS WAHLROOS
1.4.1933 PETSAMO – 16.11.2022
JALASJÄRVI

Radiotoimittaja **Kirsti Wahlroos** (ent. **Suopanki**) kuoli marraskuussa 89-vuotiaana.

Wahlroos teki valtaosan työurastaan toimittajana Yleisradiossa, usein pioneeritehtävissä. Lapin radion alkuvaiheissa hän oli mukana Rovaniemellä jo vuodesta 1968.

1970-luvulla Wahlroos muutti Helsinkiin ja työskenteli toimintansa aloittaneessa Virastoryhmässä, jossa toimitettiin muun muassa aluetoimitusten ”kirjeenvaihtajina”. Siellä hänen päätehtävänsä oli toimia valtioneuvostotoimittajana.

Virastoryhmä, sittemmin Aluepalvelu, toimi Radiouutisten emotoimituksen vieressä. Monelle toimittajalle Kirsti näyttäytyi mystisenä hahmona, joka aina istunto-päivinä avasi oven ja huusi: ”Vapaa!”

Sen jälkeen tiedettiin, mitkä uutiset olivat vapautuneet embar-

gosta ja pääsivät lähetykseen.

Tietokoneiden käyttöönotossa Ylessä Wahlroos oli etujoukossa. Uutisten ensimmäisen toimitusjärjestelmän, Basyksen, käyttöä hän opiskeli Lontoossa ja sitten ”superkäyttäjänä” koulutti toimittajia Suomessa.

Aluepalvelussa Wahlroos oli karismaattinen hahmo, jonka älykäs ja tilannetajuinen huumori näkyi ja kuului. Erityisesti tästä syystä toimitusryhmän yhteys oli tiivis ja perheenomainen ja säilyi vielä eläkevuosina.

Katariina Lahtonen ja Päivi Tammi

Kirjoittaja ovat Kirsti Wahlroosin ystäviä ja työtovereita.

Sydän Myllykoskella

TOIMITTAJA REIJO KUPARI
29.1.1931 MYLLYKOSKI – 21.12.2022
MYLLYKOSKI

Pitkän päivätyön toimittajana useissa sanomalehdissä tehnyt **Reijo Kupari** kuoli kotonaan Myllykoskella 91-vuotiaana.

Myllykoski oli Reijo Kuparille sydämen asia. Hän oli aktiivinen kotiseudustaan kirjoittaja ja valokuvaaja, Myllykosken Seudun kotiseutuyhdistyksen kunniajäsen. Kotiseuturakkaus sai juurensa sota-ajoilta, jolloin hän joutui nuorena poikana jopa kuljettamaan vainajia.

Kotiseuturakkaus ei tarkoittanut Kuparille silti rajoittumista Myllykoskeen. Hän eli yhden nuoruutensa vaiheen Norjassa, ja matkusti Lapissa ja eri Euroopan maissa. Norjan lisäksi erityisesti Saksa tuli tutuksi. Pelkkä maan päällä oleva ei ollut hänen kiinnostuksensa kohteena. Myös avaruus ja maailmankaikkeus pohdituttivat häntä.

Toimittajana Reijo Kupari, ”Reka”, tunnettiin laajalti niin haastateltavien kuin kollegojen parissa erityisesti Kymenlaaksossa.

Hänet muistetaan toiset huomioon ottavana, reiluna, huumorintajuisena ja kannustavana.

Arvokkaita rentoutumishetkiä Reka koki **Oili**-vaimonsa ja heidän kahden poikansa kanssa mökillään Uturissa Virolahdella.

Vaimon kuoltua Kupari vietti viimeiset vuotensa yksin kotonaan Myllykoskella Kouvolassa. Hän oli kiinnostunut elämästä ja taitava tietotekniikan käyttäjä.

Kuparia kaipaamaan jäivät pojat **Samps** ja **Heikki** sekä aikaisemmasta suhteesta Norjassa tytär **Heidi Kristin**, tämän kaksi lasta ja neljä lastenlasta.

Arja Ukkonen

Kirjoittaja on Reijo Kuparin kollega.

Halu kirjoittaa oli surua sitkeämpi

TOIMITTAJA JORMA KORHONEN
1.6.1938 KAJAANI – 11.1.2023 OULU

Toimittaja **Jorma Korhonen** kuoli Oulussa 11. tammikuuta. Hän oli 84-vuotias.

Korhosesta tuli 23-vuotiaana Suomen nuorin päätoimittaja. Melko nopeasti *Sotkamo*-lehti vaihtui *Helsingin Sanomiin*, ja Korhosesta tuli sunnuntaitoimituksen toimittaja.

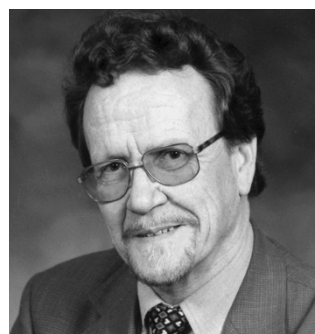
Mahtoikohan olla yhtään aiheita, josta Korhonen ei olisi innostunut? Ainakin pitkän uran aihekirjo oli loputon.

Juttujen myötä Korhosen katse kohosi yhä pohjoisemmaksi. Korhosesta tuli saamelaisen ja heidän maailmojensa tulkki. Häntä arvostettiin, mutta niinpä hänkin arvosti niitä ihmisiä, joista hän kirjoitti.

Joskus oli melkein liikuttavaa seurata sivusta, miten vaikeaa Korhosesta oli esittää haastateltaville kysymys, jonka nämä saattaisivat panna pahakseen.

Eikä elämä tietenkään kohdellut sen kirjoittajaa niin armollisesti kuin saattaisi toivoa.

Vuonna 1994 Korhosen tyttären perhe oli palaamassa Pohjanmaal-

ta Ouluun, kun sen auto törmäsi sivutuulen maantiesillalle kinostamaan lumeen ja toiseen autoon. Korhosen tytär ja kolmivuotias tytärtärentytär kuolivat, aviomies ja kaksi muuta lasta jäivät henkiin.

Onnettomuuden muisto vetää sukulaiset ja Jorman työtoverit edelleen vaitonaisiksi. Mitään tapahtunutta vaikeampaa on ihmisen eteen vaikeaa kuvitella.

Mutta kirjoittamisen halu oli Jormalla sittenkin surua sitkeämpi.

Hänen viimeinen juttunsa julkaistiin *Helsingin Sanomissa* 2004, kolme vuotta eläkkeelle jäämisen jälkeen. Se kertoi Muurmannin radasta.

Ritva Korpimo

Kirjoittaja on Jorma Korhosen entinen työtoveri.

TUISKUN SÄÄTIÖN APURAHAT

Toimittaja Onni V. Tuiskun säätiö jakaa ensisijaisesti matka- ja virkistyskäyttöön tarkoitettuja apurahoja kaikille toimittajille ja lehtitalojen toimihenkilöille. Apurahaa voi hakea omaan kohteeseen tai virkistyslahjakorttia kotimaiseen, kestävän kehityksen periaatteita noudattavaan lomakohteeseen. Hakemus täytetään ja lähetetään säätiön verkkosivuilla, jossa on tarkempi kuvaus lomakohteista.

Hakuaika päättyy **31.3.2023**.

Toimittajien on mainittava hakemuksessa, onko hän Nuorsuomalaisen Sanomalehtimiesyhdistyksen tai Suomalaisen Sanomalehtimiesliiton jäsen.

ONNI V. TUISKUN SÄÄTIÖ

www.tuiskunsaatio.fi

MEDIAKUNTA

LIITY MEDIAKUNTAAN

TEE KEIKKATYÖT
TYÖSUHTEESSA

www.mediakunta.fi

KOULUTUKSET

Miten menestyä viestintäyrittäjänä?

Kiinnostaako viestintä tai teetkö jo viestinnän töitä? Tule webinaariin kuulemaan, miten menestyä ja kehittää toimintaa viestintäyrittäjänä! Asiakaspaijajaksikin itseään tituleeraava **Sami Turunen** kertoo matkastaan menestyväksi viestintäyrittäjäksi. Meditan toimitusjohtaja ja vanhempi viestinnän neuvonantaja **Tiinu Wuolio** puhuu siitä, miten viestintätoimiston tarjontaa kehitetään ajan vaateiden mukaan. Suomen freelance-journalistien, Helsingin Seudun Journalistien ja Journalistiliiton yhteinen webinaari on maksuton ja tarkoitettu liiton jäsenille.

Aika: Ti 4.4. klo 15–16.30

Paikka: Zoom

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: freet.fi/tapahtumat, 29.3. mennessä

Järjestäjät: SFJ, HSJ ja SJL

YHDISTYKSET

TJY:n vuosikokous

Turun Journalistiyhdistyksen vuosikokous järjestetään ke 22.3. kello 18. Puhujavieraaksi saapuu Journalistiliiton edunvalvontajohtaja **Petri Savolainen**, joka kertoo muun muassa kevään tes-neuvottelutuloksumisia. Kokouksessa valitaan yhdistykselle uusi puheenjohtaja sekä hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle. Yhdistys tarjoaa kokouksen osallistujille ruokailun.

Aika: Ke 22.3. klo 18

Paikka: (vahvistuu myöhemmin)

Lisätiedot: turunjournalistit.fi

Ilmoittautumiset: 15.3. mennessä osoitteeseen toimisto@turunjournalistit.fi

Järjestäjä: TJY

ISSY:n vuosikokous

Itä-Suomen Sanomalehtimiesyhdistyksen vuosikokous järjestetään lauantaina 25.3. kello 12 Puumalassa ravintola Sahanlahdessa. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Ennen kokouksen alkua ISSY jakaa perinteisen Lehdistön ystävä -palkinnon. Kokousväelle tarjotaan lounas. Ilmoittautumiset vuosikokoukseen 17.3. mennessä yhdistyksen sihteerille osoitteella jarmo.hamalainen24@elisanet.fi

Aika: La 25.3. klo 13

Paikka: Ravintola Sahanlahti, Lietvedentie 830, Puumala

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: jarmo.hamalainen24@elisanet.fi, 17.3. mennessä

Järjestäjä: ISSY

KSJ:n vuosikokous

Keski-Suomen journalistien vuosikokous pidetään su 26.3. klo 13 alkaen Ravintola Sataman Viilussa Jyväskylässä, osoite Satamakatu 10. Tilaisuus alkaa lounaalla.

Kokouksessa esillä ovat sääntömääräiset asiat sekä yhdistyksen 100-vuotiskunniamerkkien jako. Ilmoittautumiset ehdottomasti 10.3. mennessä asiamiehelle osoitteeseen sihteeriksi@ksjournalistit.fi tai p. 040 066 3159. Tervetuloa!

Aika: Su 26.3. klo 13

Paikka: Ravintola Sataman Viilu, Satamakatu 10, Jyväskylä

Ilmoittautumiset ja lisätiedot:

sihteeriksi@ksjournalistit.fi, 10.3. mennessä, ksjournalistit.fi

Järjestäjä: KSJ

HSJ:n vuosikokous

Helsingin Seudun Journalistit ry:n vuosikokouksessa käsitellään sääntömääräisten asioiden lisäksi SAL:n säätiön hallituksen täydennysvaali ja tilintarkastajien valinta. Kokoukseen on ilmoitauduttava ennakoon viimeistään 20.3. Iltpala on tarjolla ennen kokousta klo 17–18. Lisätiedot ja ilmoittautumiset: hsj.fi

Aika: Ke 29.3. klo 18

Paikka: Hotelli Presidentti, Eteläinen Rautatiekatu 4, Helsinki

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: hsj.fi, 20.3. mennessä

Järjestäjä: HSJ

SFJ:n vuosikokous

Suomen freelance-journalistien vuosikokous järjestetään 15.4. kello 14. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat ja muutetaan yhdistyksen sääntöjä. Kokouksen yhteydessä on noin kello 16 ruokailu ja muuta ohjelmaa. Kokouksessa ovat äänivaltaisia edustajia Suomen freelance-journalistit ry:n jäsenet. Kokousasiakirjat toimitetaan ilmoittautuneille sähköpostitse ennen kokousta.

Aika: La 15.4. klo 14

Paikka: Panimoravintola Helsinki Bryggeri, Sofiankatu 2, Helsinki

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: www.freet.fi

Järjestäjä: SFJ

RTTL:n kevätedustajakokous

Radio- ja televisiotoimittajien liitto RTTL ry:n kevätedustajakokous pidetään pe 21.4. klo 15 alkaen Ison Pajan Auditoriossa Pasilassa, os. Radiokatu 3, Helsinki. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat ja mahdolliset aloitteet. Aloitteet tulee jättää kirjallisena viimeistään 17.3. RTTL:n toimistoon.

Radio- och tv-redaktörernas förbund rf:s vårens representativ församling organiseras fredag den 21 april kl. 15.00 i Iso Paja Auditorium, adr. Radiogatan 3, Helsingfors. På mötet behandlas stadgeenliga ärenden samt eventuella motioner. Sista inlämningsdag för motioner är den 17 mars.

Aika: Pe 21.4. klo 15.00

Paikka: Ison Paja Auditorio, Radiokatu 3, Helsinki

Lisätiedot: rtatl@yle.fi

Järjestäjä: RTTL

FAO:n vuosikokous

Freelance-ammattiosasto FAO ry:n sääntömääräinen vuosikokous pe 31.3. kello 17 alkaen hotelli Clarionissa Helsingissä. Kokouksen jälkeen illallinen. Pitkämatalaisille korvataan kohtuulliset matkakulut sekä tarvittaessa yöpyminen 120 euroon saakka.

Aika: Pe 31.3. klo 17

Paikka: Clarion Hotel Helsinki, Tyynenmerenkatu 2, Helsinki

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: freelanceaory@gmail.com

Järjestäjä: FAO ry

JOURNALISTI

Haluatko tavoittaa media-alan ammattilaiset? Ilmoita Journalistissa!

Katso lisätiedot: journalisti.fi/ilmoittajalle

Numero	Aineistopäivä	Ilmestymispäivä
4/2023	ke 29.3.	pe 14.4.
5/2023	ke 17.5.	pe 26.5.
kesätauko		
6/2023	ke 9.8.	pe 18.8.

SUOMEN JOURNALISTILIITTO

PUHELINVAIHE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS
Säästöpankinranta 2, 7.krs.
00530 Helsinki
Sparbankskajen 2, 7. vån.
00530 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADRESS
Siltasaarenkatu 16, 00530 Helsinki
Broholmstgatan 16, 00530 Helsingfors
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.efternamn@journalistiliitto.fi
VERKKOSIVUT / WEBBSIDOR
journalistiliitto.fi
journalistforbundet.fi

A-KASSA / A-KASSAN
A-kassa.fi, 02 9372 4200

SUOMEN
JOURNALISTILIITTO
FINLANDS
JOURNALISTFÖRBUND

Kaisa Hahto, 43

- Asuu Espoossa, kotoisin Kalajoelta.
- Työskentelee toimittajana *Helsingin Sanomien* lifestyleosastolla.
- Työskennellyt aiemmin *Keskipohjanmaassa*, *Lännen Mediassa* ja *Alma Aluemedian* sunnuntaitoimituksessa.
- Filosofian maisteri Oulun yliopistosta, pääaineena suomen kieli.

Helsingin Sanomien
Kaisa Hahto löysi Tommy Hellstenin haastattelusta uuden kulman työssä jaksamiseen: "Huomasin jutun muuttavan myös omaa käsitystäni työuupumisesta."

Kaisa Hahto löysi tuoreen kulman työuupumukseen

Freelancevalokuvaaja Maiju Pohjanheimon valinta

"*Helsingin Sanomissa* julkaistiin elokuussa 2022 **Kaisa Hahton** henkilöjuttu terapeutti **Tommy Hellstenistä**. Jutussa käsiteltiin työuupumusta, johtamista ja sitä, miten ihmisiä ei todella kohdata työpaikoilla. Inspiroiduin siitä valtavasti. Seuraavana päivänä töissä pysäyttelin työkavereita ja kyselin, mitä heille oikeasti kuuluu. He alkoivat avautua ja sain tosi kipeitäkin vastauksia. Puhuttiin syvällisiä. Se jäi mieleen erityisenä työpäivänä. Juttu voimaannutti minua. Hahto on muutenkin erinomainen tekemään humaaneja ja samaistuttavia henkilöjuttuja, joissa riisutaan tittelit ja roolit."

Tällä palstalla Journalisti pyytää ilmiantamaan loistavia alan tuotoksia. Viestiä vie seuraavaksi eteenpäin se, jonka työ esitellään palstalla.

Manu Haapalainen, teksti • Ella Kiviniemi, kuva

Tuottaja yksinkertaisesti tarjosi tehtäväkseni henkilöjuttua terapeutti **Tommy Hellstenistä**, koska häneltä oli ilmestymässä kirja johtamisesta", sanoo *Helsingin Sanomien* lifestyle-toimittaja **Kaisa Hahto**.

"En juurikaan ollut lukenut hänen kirjojaan, mutta ajattelin heti, että kaikkiahan aina kiinnostaa Tommy Hellsten. Myös aihepiiri kiinnosti minua saman tien."

Hahto tapasi Hellstenin kesälomien jälkeen tämän kotona Porvoossa. Jutun kärjeksi valikoitui Hellstenin omaperäinen tapa tarkastella työuupumusta. Hellstenin mukaan uupujat ovat usein juuri niitä, joilla on pitkään ollut työssään ja somessaan hurjan kova meininki, sielua hivelevä unelmatyö ja kaikki hienosti.

Hänen mukaansa hyvä johtaja taas ehkäisee uupumusta olemalla läsnä, kuuntelemalla ja kohtaamalla ihmiset kokonaisina.

Jutussa avataan myös Hellstenin omia vaikeita aikoja vaimon äkillisen kuoleman jälkeen. Lukija tuntee kohtaavansa myös julkisterapeutin itsensä kokonaisena ja avoimena.

"Hellstenin haastattelu jännitti etukäteen, koska hän on niin tunnettu hahmo ja monille tuttu kirjoittaja. Julkisuuden henkilöiden haastattelu on hermostuttavaa, koska heistä voi olla vaikeampi saada irti uutta. Mutta jännitys unohtui pian haastattelutilanteessa. Tilanne oli helppo ja miellyttävä, eikä tuntunut, että Hellstenin kanssa olisi vaikeita puheenaiheita.

Tavoitin Hellstenin ajatukset mielestäni hyvin jo lukiessani hänen kirjaansa haastattelun pohjaksi. Toisaalta mietin vielä kirjoittaessani, onko tämä liian henkistä tai vaikeaa. Pohdin, onko nämä asiat sanottu jo liian monta kertaa. Uskoani juttuun vahvisti se, että tuottaja piti käsittelytapaa tuoreena. Yksi *Hesarin* lifestyletoimituksen vahvuus on, että ilmapiiri on todella kannustava.

Sain jutusta poikkeuksellisen positiivisen palautevyöryn. Yllättävintä oli se, miten paljon johtamisen ammattilaiset jakoivat sitä LinkedInissä.

Tykkään henkilöjuttujen tekemisestä. On hienoa päästä keskittymään ja perehtymään yhteen ihmiseen. Monella voi olla vaikkapa Hellstenistä vahvoja käsityksiä, mutta lyhyenkin tapaamisen aikana ihmisestä välittyy jo hyvin paljon enemmän.

Teen mielelläni myös juttuja, joissa puhutaan tabuista tai synkistäkin asioista ilman, että juttu itsessään on välttämättä sävyiltään synkkä. On myös niin, että sellaisia juttuja tarjotaan minulle, koska olen tehnyt niitä aiemminkin." ●

